

MAGYAR NEMZETI BANK

FELÜGYELŐ- BIZOTTSÁGI JELENTÉS

2007. JÚNIUS–2008. JÚNIUS

J/6022.

A Magyar Nemzeti Bank
Felügyelőbizottsága tagjainak közös beszámolója
az Országgyűlésnek
a Felügyelőbizottság éves munkájáról

A Magyar Nemzeti Bankról szóló
2001. évi LVIII. törvény 52/D. §-ának rendelkezése alapján

**A Magyar Nemzeti Bank
Felügyelőbizottsága tagjainak közös
beszámolója az Országgyűlésnek
a Felügyelőbizottság éves munkájáról**

2007. június–2008. június

Kiadja: Magyar Nemzeti Bank
Felelős kiadó: Iglódi-Csató Judit
1850 Budapest, Szabadság tér 8–9.

www.mnb.hu

Tartalom

Bevezető	5
Összefoglaló az Fb megállapításairól	6
A) rész	
Az Fb működésének keretei	9
1. Az Fb személyi összetétele, megbízatásának időtartama	11
2. Az Fb jogállása, hatásköre, feladata	12
3. Az Fb üléselési és döntéshozatali rendje	13
B) rész	
Az Fb működése során szerzett tapasztalatok	15
1. Az Fb működésének fő jellemzői	17
2. Az Fb működését elősegítő személyi, technikai és pénzügyi feltételek, az Fb kapcsolata az MNB vezetőivel és munkavállalóival	18
3. Az MNB belső gazdálkodási rendjének fő jellemzői	20
4. Az MNB gazdálkodása	22
5. Az Fb ellenőrzési tevékenysége során szerzett tapasztalatok	26
6. A Belső ellenőrzés tevékenysége, tapasztalatai	33
Mellékletek	39
1. sz. melléklet: A Magyar Nemzeti Bank Felügyelőbizottságának ügyrendje	41
2. sz. melléklet: Az Fb 2008. évi munkaterve	46
3. sz. melléklet: A beszámolási időszak alatt megtartott Fb-ülések időpontjai, valamint a megtárgyalt napirendi pontok	48
4. sz. melléklet: A beszámolási időszakban végzett, az Fb hatáskörébe tartozó belső ellenőrzési vizsgálatok témái	51

Bevezető

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény (MNB-törvény) 2002. július 27-i módosítása során beiktatott 52/D. § alapján a felügyelőbizottsági tag az őt megválasztó Országgyűlésnek, illetőleg az őt megbízó pénzügyminiszternek tájékoztatási kötelezettséggel tartozik, a tájékoztatás részleteire nézve azonban sem az MNB-törvény, sem más jogszabály nem tartalmaz további előírásokat. Az MNB Felügyelőbizottságának (Fb) jelenleg hatályos ügyrendje – a korábbi gyakorlatot is követve – a tájékoztatási kötelezettségre vonatkozóan kimondja: „Az Fb elnöke és tagjai – az MNB-törvényben előírt kötelezettségnek megfelelően – évente saját tevékenységükről közös beszámolót készítenek, és azt megküldik az Országgyűlésnek, illetőleg a miniszternek. Ezen túlmenően is az Fb elnöke és tagjai – igény szerint – tájékoztatási kötelezettséggel tartoznak az őket megválasztó Országgyűlésnek, illetőleg az őket megbízó miniszternek.” Az Fb tagjainak ez a közös beszámolója a 2007. júniustól 2008. júniusig terjedő időszakot öleli fel.

Az előző Fb által az Országgyűlés számára készített közös beszámolók:

J/4267.	2002. november–2003. június
J/10567.	2003. június–2004. június
J/16653.	2004. június–2005. június
J/5.	2005. június–2006. május
J/3308.	2006. június–2007. június

A beszámolóban használt rövidítések jegyzéke:

ÁSZ	Állami Számvevőszék
BKB	Beruházási és Költséggazdálkodási Bizottság
EEF	Emberi erőforrások, szervezés és tervezés szervezeti egység
Fb	a Magyar Nemzeti Bank Felügyelőbizottsága
KBER	Központi Bankok Európai Rendszere
MNB	Magyar Nemzeti Bank
SAP	integrált vállalatirányítási rendszer
SZMSZ	Szervezeti és Működési Szabályzat
VB	a Magyar Nemzeti Bank Vezetői bizottsága

Összefoglaló az Fb megállapításairól

A Magyar Nemzeti Bank előző Felügyelőbizottsága 2007. december 3-ig működött. Az Országgyűlés 2007. december 3-án megválasztotta az új Fb elnökét és öt tagját, valamint a pénzügyminiszter megbízta az Fb-ben részt vevő képviselőjét és szakértőjét. Az előző Fb a beszámolási időszak első öt hónapjában három ülést tartott, amin 13 előterjesztést, tájékoztatót tárgyalt. A jelenlegi Fb a 2007. december–2008. június közötti időszakban nyolc ülésen 40 anyagot tárgyalt.

Az előző és a jelenlegi Fb 2007. júliustól a jelen beszámoló elfogadásáig terjedő időszakban szerzett lényegesebb tapasztalatait, megállapításait a következők szerint összegezzük:

1. **Az Fb a jogszabályokon alapuló kötelezettségének eleget téve megvizsgálta az MNB 2007. évi beszámolójának és eredménykimutatásának az Fb hatáskörébe tartozó részeit és javasolta a Részvényesnek az abban szereplő mérlegfőösszeg és eredmény elfogadását.**

2007-ben a banküzemi működési költségek összege 14,6 milliárd forint volt, a tervezettnél 9,5%-kal, az előző évinél 1,5%-kal kevesebb. A személyi jellegű és a banküzemi általános költségek kismértékben (1,1 és 1,9%-kal) csökkentek. A tervszámokhoz viszonyított elmaradás a banküzemi általános költségek esetében 13,7%, míg a személyi költségeknél 6,2%. Mindez a prognosztizálnál magasabb (8%-os) éves átlagos infláció mellett következett be.

A 2007. évi személyi jellegű ráfordítások összege 98 millió forinttal volt kevesebb, mint 2006-ban. Ez döntően az átlagos statisztikai létszám 58 fővel (7,5%-kal) való csökkenésének következménye, ami mögött egyes vezetői munkakörök megszűnése, a munkavállalók összetételének változása és a regionális emissziós központok bezárása húzódik meg. Több mint 70%-kal növekedtek ugyanakkor a munkaviszony megszüntetésével kapcsolatos költségek (végkielégítés, felmentési illetmény, járulékok).

Az Fb kedvezően értékeli, hogy az MNB 2007. évi működési költsége mind a tervezettnél, mind az előző évinél alacsonyabb volt, mégpedig anélkül, hogy emiatt a működésben zavarok keletkeztek volna. Ez alapvetően a gazdálkodás takarékos jellegét, az MNB vezetésének a költséghatékonyság javítására irányuló tevékenysége eredményességét tükrözi. Emellett egyes tételeknél kisebb túltervezés is történhetett.

2. **Az MNB záró létszáma 2007. december 31-én 690 fő volt, 49 fővel kevesebb, mint a 2006. év végén.** A 2007. évben a jegybanki alaptevékenységet végzők aránya 40,7% volt, közel 3%-kal kisebb, mint 2006-ban. Az MNB szintű fluktuáció 2007-ben mind abszolút értékében, mind összetételében lényegében a 2006. évihez hasonlóan alakult. A 124 munkaviszony-megszűnésből 67 munkáltatói, 34 munkavállalói kezdeményezésű és 23 egyéb jellegű volt.

Az MNB 2008. január 1-jétől saját fejlesztésű, ún. munkakörccsaládokon alapuló besorolási rendszert alkalmaz, amely felváltotta a 2002-től működő Hay munkakör-értékelési módszertanon alapuló besorolási rendszert.

Az Fb tudomásul vette az MNB emberierőforrás-gazdálkodásáról kapott tájékoztatást. A kapott információk alapján azonban úgy tűnik, hogy az MNB munkatársainak munkahelyi közérzetét, hangulatát befolyásolják az elmúlt évek átszervezései és létszámcsonkításai miatti – a jövőre vonatkozó – aggodalmak, a külföldön tapasztalható képest alacsonyabb (bár a hazai hitelintézetekhez hasonló és az államigazgatáshoz képest jóval magasabb) keresetek, esetleges további változások miatti bizonytalansági érzések.

Az Fb fontosnak tartja, hogy az MNB vezetése a közelmúltban elvégzett elkötelezettségi és elégedettségi felmérés tapasztalatait hasznosítani kívánja; ennek folyamatát, eredményeit és a tapasztalatokat az Fb időszakonként áttekinti.

3. **Az MNB a 2007–2009. évekre vonatkozó teljes beruházási előirányzatát – amely alapvetően a 2007 előtt és a 2007. évi kezdésre tervezett beruházásokat tartalmazza – 19,1 milliárd forintban, a 2007. évi előirányzatot 10,3 milliárd forintban határozta meg.**

A mérlegadatokat és az MNB 2007. évi gazdálkodásáról szóló beszámolója alapján az Fb megállapította, hogy az MNB 2007. évi beruházása nagymértékben elmaradt a tervezettől. Ezt döntően a Logisztikai Központ beruházásának elhúzódnása okozta, de jelentős szerepet játszott ebben egyes beruházási tételek csökkentése, elmaradása, későbbre halasztása, illetve csúszó megvalósulása is.

A Logisztikai Központtal kapcsolatban már az előző Fb is jelezte, hogy indokoltnak tartja a beruházási folyamat utóvizsgálatát, a tapasztalatok, a tanulságok alapos elemzését. A rendelkezésére álló dokumentumok áttekintése után a jelenlegi Fb – több szempontot is mérlegelve – úgy határozott, hogy a beruházási döntés megalapozottságát, vagyis az indokoltságot és hatékonyságot újólag külön nem vizsgál(tat)ja. Az Fb a vizsgálatot – az előzmények dokumentumokon alapuló összefoglalásán túl – egyrészt a Belső ellenőrzésnek a beruházás megvalósítása körülményeiről (a tervszerűség érvényesülése, a pályáztatások, a szerződéskötések, az elszámolások szabályszerűsége) számot adó 2008. októberi jelentésére, másrészt a Logisztikai Központ működésének tapasztalatairól készülő MNB-anyagra alapozza. (Az Fb a teljes vizsgálati anyagot előreláthatólag 2009 első felében készíti el.)

4. A már korábban megtörtént értékesítéseket, átadásokat követően az MNB a Logisztikai Központ üzembe helyezése után a saját tulajdonú ingatlanjainak számát előbb háromra, majd később esetleg kettőre (központi épület, Logisztikai Központ) csökkenti. **Az Fb az MNB vezetésétől kapott tájékoztatás alapján megállapította, hogy az ingatlan- és helyiség-gazdálkodásra vonatkozó elnöki döntések és a további változtatásokra vonatkozó elképzelések szervesen illeszkednek az MNB stratégiájába, a költséggazdálkodás folyamatos racionalizálására, hatékonyságának javítására irányuló általános politikájába; megvalósításuk előreláthatólag elősegíti az MNB működési költségeinek relatív csökkenését.**
5. **Az MNB szervezeti és működési rendjében 2007 júliusától – az MNB-törvény módosítása és az új vezetés hivatalba lépése kapcsán – jelentős változások történtek.** Megszűnt az igazgatóság, és közgyűlés sem működik. Az MNB elnöke döntéshozatalának támogatására konzultatív testületként Vezetői bizottság alakult. Az új irányítási modellben megszűntek az igazgatói pozíciók, az egyes szervezeti egységek közvetlenül az elnökhöz, alelnökhöz és az újonnan létrehozott ügyvezető igazgatói pozícióhoz tartoznak.

Az Fb a rendelkezésére álló információk alapján megállapította, hogy az MNB a rá vonatkozó jogszabályok, valamint az alapító okirat előírásainak és szellemének megfelelően végzi működési jellegű tevékenységét. Az MNB a Szervezeti és Működési Szabályzatát (SZMSZ) és más belső szabályait a módosított MNB-törvényhez – több lépésben – hozzáigazította, egyes szabályzatok szövege azonban még néhány pontatlanságot tartalmaz. A szabályozási pontatlanságok az MNB működésében jogszerűtlenséget vagy számottevő zavarokat nem okoztak, de – a szabályozás és a gyakorlat összhangja érdekében – korrigálásuk fontos; ez folyamatban van.

Az MNB gyakorlati működésében maradéktalanul érvényesül az MNB elnökének törvényileg rögzített egyszemélyi döntési hatásköre és felelőssége. A Vezetői bizottság (VB) segíti az MNB elnökét a döntéshozatalban.

A Belső ellenőrzés a beszámolási időszakban végzett vizsgálatok során a szabályozottság egyértelműsége szempontjából kontrollhiányosságot, kockázati kitettséget nem tapasztalt. Az SZMSZ változásai, valamint az átfogó szabályozási folyamatok tekintetében megállapítása, ajánlása nem volt.

6. Az MNB 2004 és 2007 között 581 beszerzési eljárást indított 19,4 milliárd forint összegben, amelyből 411 közbeszerzési eljárás volt (18,3 milliárd forint értékben). Az összes eljárásból 486 zárult le sikeresen, 17,3 milliárd forint szerződött összértékben. 2007-ben hat beszerzési eljárás végződött eredménytelenül. A 93 közbeszerzési eljárásból az ajánlatkérők 2007-ben három esetben éltek jogorvoslattal. Ez 3,2%-os arányt jelent, ami a mintegy 25%-os országos átlagnál jelentősen alacsonyabb.

Az Fb tudomásul vette az MNB tájékoztatóját a közbeszerzési tevékenységről. Az MNB a közbeszerzési eljárások során keletkezett tapasztalatok értékelését a közelmúltban kezdte meg, ezért az Fb a következő beszámolási időszakban visszatér erre a kérdésre.

7. Az Fb az MNB-törvénynek megfelelően és a gazdasági társaságokra jellemző gyakorlattal összhangban, a hatáskörébe tartozó kérdések tekintetében végezte az MNB belső ellenőrzésének irányítását. A Belső ellenőrzés a beszámolási időszakban

75 vizsgálatot végzett, amelyek során 97 megállapítás és 50 ajánlás született. A vizsgálatok megállapításait az érintettek elfogadták, a hiányosságok felszámolására intézkedési tervet készítettek.

Az Fb elfogadta a Belső ellenőrzési szervezet 2007. évi beszámolóját és megfogalmazta azt a kívánalmát, hogy a belső ellenőrzés a jövőben fordítson megfelelő figyelmet a vizsgált szervezeti egységeknél és témáknál érvényesülő költséghatékonyság értékelésére.

Az Fb összességében úgy ítéli meg, hogy a beszámolási időszakban a Belső ellenőrzési szervezeti egység tevékenysége megfelelő volt, színvonalasan és eredményesen működött, az Fb által meghatározott feladatait megoldotta. A belső ellenőrök fluktuációja miatt azonban a szakterületen időnként kapacitásproblémák és kompetenciahiányok is voltak.

8. **Az MNB egy volt munkavállalójának az önkéntes nyugdíjpénztári munkáltatói hozzájárulás korábbi belső szabályozását és gyakorlatát kifogásoló bejelentését az Fb közérdekűnek ítélte és belső ellenőrzési vizsgálatot rendelt el.** A vizsgálat megállapította, hogy egyrészt hiányos volt a belső szabályozás, másrészt a kiválasztott mintából néhány esetben tévesen számolták ki a hozzájárulás összegét. Az önrevízió során 96 munkavállaló esetében került sor hibajavításra, összesen több mint 1,1 millió forint értékben.

Az Fb a belső szabályozás **jogszerűségének** kérdésében független jogi szakértő igénybevétele mellett döntött. Az Fb ennek alapján, valamint az adott kérdésben a bejelentőtől kapott PSZÁF- és PM-állásfoglalás figyelembevételével alakította ki saját álláspontját. Az MNB elnöke ugyanakkor az MNB korábbi gyakorlatát és szabályait jogszerűnek tekintette. (2008. január 1-jétől az önkéntes nyugdíjpénztári munkáltatói hozzájárulások kifizetésének vitatott szabályait az MNB módosította, többek között egyszerűbb számítási módot vezetett be azzal, hogy a kifizetésre vonatkozó korlátot megszüntette.)

9. **Az MNB – az előző vezetés időszakában – a támogatások (szponzorálás, adományozás) odaítélésére vonatkozóan konkrét alapelveket tartalmazó szabályzattal nem rendelkezett. Az Fb ezért üdvözölte, hogy az MNB új vezetése kidolgoztatta és elfogadta a támogatások alapelveit.**

Az MNB 2007-ben 285 millió forintot használt fel különböző támogatási célokra. A beérkezett 120 támogatási kérelemből pozitív elbírálásban részesült 37, elutasítottak 59-et, és a Közjóért Alapítványnak továbbítottak 24-et. **Az Fb megállapította, hogy a támogatás gyakorlata igazodik az elfogadott elvekhez.**

A beszámolási időszakban is tartott az 1945 és 1960 között politikai üldöztetést szenvedett egykori MNB-alkalmazottak pénzügyi kárpótlása, amelyről még az előző beszámolási időszakban az igazgatóság döntött. A kárpótlás folyósítására az MNB a Közjóért Alapítvánnyal kötött szerződést, amely szerint az alapítványnak 2008. június 30-ig kell folyósítania a részére átutalt 160 millió forintot. Az alapítvány 2008. április 1-jéig 152 fő részére összesen mintegy 118 millió forint kárpótlási összeget folyósított.

10. **Az Fb és az MNB vezetése között alapvetően jogszerű és a fő kérdésekben kielégítő a kapcsolat. A Magyar Nemzeti Bankban a beszámolási időszak során nagyszabású intézményi, szervezeti, szabályozási és személyi változások történtek. Ezek új megközelítési módokat, megoldási eljárásokat, egyúttal kockázatokat és konfliktusokat is eredményeztek. Az azonos célokat az összetételében megújult Fb – ellenőrzési tevékenységének, munkamódszerének, kapcsolati rendszerének kialakítása/megújítása során – olyan eljárási módok, együttműködési formák alkalmazásával is kívánta elérni, amelyeknél esetenként eltérések mutatkoztak az Fb és az MNB vezetésének véleménye között. A nézetkülönbségekhez a jogforrások nem mindig egyértelmű, tágabb vagy szűkebb értelmezési keretű felfogása és alkalmazása is hozzájárult.**

Az MNB elnöke, vezető munkatársai és az Fb egységes szándéka, hogy olyan tartós megegyezést, az együttműködési és ellenőrzési kereteket, eljárásokat rögzítő megállapodást alakítsanak ki egymás között, amely az e beszámolóban is érzékelhető nézetkülönbségeket – mindkét fél számára kielégítő és megnyugtató módon, az MNB szervezete hatékony működése mellett – a jövőben kiiktatja.

A) rész

Az Fb működésének keretei

1. Az Fb személyi összetétele, megbízatásának időtartama

Az MNB-törvény 52/A. §-ának (4) bekezdése szerint az Fb tagjai:

- a) az Országgyűlés által választott elnöke,
- b) az Országgyűlés által választott további tagok,
- c) a pénzügyminiszter képviselője,
- d) a pénzügyminiszter által megbízott szakértő.

A beszámolási időszakban az MNB-törvény módosítása során az Országgyűlés megváltoztatta az Fb tagjainak jelölési szabályait. A választás és megbízatás alapján az Fb személyi összetétele:

Elnök: dr. Balassa Ákos (2007. december 3-tól),

Tagok: dr. Várhegyi Éva (az előző Fb-nek is tagja és 2007. április 4-től december 2-ig megbízott elnöke),
Baranyay László (az előző Fb-nek is tagja),
dr. Csányi Gábor (2007. december 3-tól),
dr. Kajdi József (az előző Fb-nek is tagja),
dr. Szényei Gábor András (2007. december 3-tól),
dr. Várfalvi István, mint a pénzügyminiszter képviselője (az előző Fb-nek is tagja),
dr. Urbán László, mint a pénzügyminiszter által megbízott szakértő (az előző Fb-nek is tagja).

Az MNB-törvény 52/B. §-a értelmében az Fb tagjainak megbízatása az Országgyűlés megbízatásának időtartamára szól. Az Fb működése addig tart, amíg az újonnan megalakult Országgyűlés az alakuló üléstől számított 3 hónapon belül az új Fb-tagokat megválasztja. A 2006. május 16-án megalakult Országgyűlés az említett határidő leteltéig az új Fb-tagokat nem választotta meg. Ilyen esetben – az MNB-törvény rendelkezése alapján – az Fb addig működik, amíg az Országgyűlés az új Fb-t megválasztja.

Az előző Fb elnöke, Akar László 2007. április 3-án lemondott, egyúttal dr. Várhegyi Évát kérte fel az Fb elnöki teendőinek ellátására. Így az Fb létszáma hat főről öt főre csökkent. Az Országgyűlés az új Fb elnökét és további öt tagját (amelyből három az előző Fb-nek is tagja volt) 2007. december 3-i hatállyal választotta meg. Ugyanakkor a magyar államot mint részvénytulajdonost képviselő államháztartásért felelős miniszter (pénzügyminiszter) Fb-tagnak megbízta a korábbi Fb-ben működő képviselőjét és szakértőjét. A jelenlegi nyolcfős Fb-nek tehát öt tagja az előző Fb-nek is tagja volt. Ezért a beszámolási időszakban (2007. júniustól 2008. júniusig) személyi összetételében megváltozott, de a testületi működést tekintve folyamatos volt az Fb tevékenysége.

Az Fb tagjai az MNB-törvénynek megfelelően a vagyony nyilatkozat-tételi kötelezettségüknek határidőre eleget tettek.

2. Az Fb jogállása, hatásköre, feladata

Az Fb működésére (jogállására, hatáskörére, feladatára) alapvetően az MNB-törvényben és a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvényben (Gt.) foglaltak az irányadók. Az MNB-törvény 70. §-a értelmében a Gt. rendelkezéseit az Fb-re nézve az MNB-törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

Az Fb MNB-törvényben meghatározott feladata az MNB folyamatos tulajdonosi ellenőrzése. Hatásköre azonban nem terjed ki a Magyar Nemzeti Banknak az MNB-törvény 4. §-ának (1)–(7) bekezdéseiben meghatározott alapvető feladataira, illetve azoknak az MNB-eredményre gyakorolt hatására.

Az Fb a fenti korlátozással tesz eleget az MNB éves beszámolója, illetve eredménykimutatása vizsgálatával kapcsolatos jelentési kötelezettségének is.

Az Fb az ellenőrzési tevékenységét elsősorban Fb-ülések keretében végzi. Ezekben az MNB illetékes vezetőinek és meghívott szakértőinek jelenlétében megtárgyalja a munkaterve alapján kért beszámolókat, előterjesztéseket, tájékoztatókat, valamint a Belső ellenőrzés egy-egy jelentését, szükség esetén határozatokat hoz, ajánlásokat fogalmaz meg.

Az Fb MNB-törvény szerinti feladata az MNB belső ellenőrzési szervezetének a már említett korlátozással történő irányítása. (Az Fb hatáskörébe nem tartozó feladatok tekintetében az irányítást az MNB elnöke végzi.)

Az Fb irányító funkciója a következőkben nyilvánul meg:

- a Belső ellenőrzési szervezeti egység éves ellenőrzési tervét és a munkájáról készített éves beszámolót az MNB elnökével egyetértésben az Fb hagyja jóvá.
- Az ellenőrzési terv módosítása, valamint a rendkívüli vizsgálatok beiktatása az Fb jóváhagyásával történhet. (Az MNB elnöke, illetve az Fb elnöke indokolt esetben – egymás tájékoztatása mellett – az ellenőrzési terven kívüli vizsgálatot is elrendelhet.)
- A Belső ellenőrzés által készített, az Fb hatáskörébe tartozó fontosabb jelentéseket az Fb megtárgyalja.
- Az ellenőrzési terv megvalósulásáról a Belső ellenőrzés vezetője havi rendszerességgel tájékoztatót készít az Fb részére.
- A Belső ellenőrzés vezetőjének az MNB elnöke általi kinevezése és felmentése csak az Fb egyetértésével történhet.

Az MNB alapító okirata szerint az Fb az ellenőrzési hatáskörébe tartozó kérdésekben az MNB vezetőitől szóban vagy írásban felvilágosítást kérhet, amelyet a megkeresettnek, vagy az általa kijelölt személynek 5 munkanapon belül írásban kell teljesítenie.

Az Fb a Gt. 35. §-ának (1) bekezdése alapján egyes ellenőrzési feladatok elvégzésével bármely tagját megbízhatja, illetve az ellenőrzést állandó jelleggel is megoszthatja tagjai között.

Az Fb haladéktalanul köteles értesíteni az MNB elnökét és szükség esetén a magyar államot mint részvénytulajdonost képviselő pénzügyminisztert, ha ellenőrzési tevékenysége során – megítélése szerint – jogellenességet, az alapító okiratba ütköző tény vagy az MNB érdekeit sértő körülményt észlel.

3. Az Fb ülésezési és döntéshozatali rendje

Az Fb éves munkaterv alapján működik, amely korábban az MNB éves rendes közgyűlései közötti időszakokra vonatkozott. Mivel az Országgyűlés a jelenlegi Fb-t csak 2007 decemberében választotta meg, a beszámolási időszak első felében az Fb ülésenként döntött a következő ülés időpontjáról és napirendjéről.

A jelenlegi Fb 2007. december 13-án tartott első ülésén véleményt cserélt az előző Fb előzetes munkatervéről, amelyet a javasolt módosításokkal és kiegészítésekkel a következő ülésén, 2008. január 24-én jóváhagyott. Ez a munkaterv (2. sz. melléklet) naptári évre vonatkozik. Havi ütemezést az első félévre tartalmaz, a második félévre felsorolja a tárgyalandó témákat. Utóbbiakat az Fb a félév elteltével aktualizálja és havi bontásban ütemezi, majd további fél évre felsorolja a tárgyalandó újabb témákat. Ezzel az Fb áttért az ún. gördülő munkaterv készítésére, amelynek alapján mindig rendelkezik hosszabb időre szóló munkatervvel.

Az Fb jelenleg hatályos ügyrendjét (1. sz. melléklet) – az MNB-törvény Fb-re vonatkozó előírásai módosításának megfelelően – a 2007. október 16-i ülésén fogadta el, amelyet a pénzügyminiszter a 2/2007. sz. részvényesi határozatával 2007. november 20-án hagyott jóvá. Az Fb egy belső célra használatos, az Fb működésének alapelveit tartalmazó dokumentumot is elfogadott, amit – az MNB-vel fennálló kapcsolatot illetően – az MNB vezetőivel is egyeztetett. Az Fb 2008. május 8-i ülésén – többek között az SZMSZ-nek az Fb-t érintő módosítása miatt – módosította ügyrendjét, amelyet jóváhagyásra a magyar államot mint részvénytulajdonost képviselő pénzügyminiszternek megküldött.

Az Fb általában havonta ülésezik. Az Fb-ülések időpontjait és a témák felsorolását a 3. sz. melléklet tartalmazza.

Az Fb működésének szervezése az Fb elnökének feladata. Az Fb üléseinek állandó meghívottjai: az MNB elnöke, a könyvvizsgáló, az MNB elnöke által az Fb-vel való kapcsolattartásra kijelölt személy, a Belső ellenőrzés vezetője, az Állami Számvevőszék (ÁSZ) képviselője. Az Fb elnöke az egyes napirendek tárgyalásához további személyeket is meghívhat. Az Fb zárt ülést is tarthat, ezen csak a tagok, valamint az Fb által meghatározott személyek vehetnek részt. Az Fb üléséről jegyzőkönyv készül. Az Fb a határozatait többségi szavazással hozhatja.

Az Fb az üléséről – a titoktartási kötelezettség betartásával – közlemény formájában vagy más módon a nyilvánosságot tájékoztathatja. (Erre eddig nem került sor.)

B) rész

**Az Fb működése során
szerzett tapasztalatok**

1. Az Fb működésének fő jellemzői

Az MNB Fb tevékenységét az MNB-ről szóló törvényben rögzített feladat határozza meg. Ez bizonyos vonatkozásokban eltér a felügyelőbizottságok szokásos feladataitól:

- az Fb elsősorban nem az ügyvezetés, hanem az MNB **működését** ellenőrzi;
- az Fb-nek a tulajdonos, azaz az állam megbízásából a **működést folyamatosan** kell ellenőriznie (nemcsak a működés eredményét).

Az Fb évek óta ennek a kötelezettségének megfelelően tevékenykedik.

Az Fb ellenőrző tevékenységének fő formája az ülések, amelyeken az Fb az MNB tevékenységére vonatkozó anyagokat tárgyal. Az Fb – alapvetően munkaterve alapján – általában havonta ülésezik.

Az előző Fb (amely 2007. december 3-ig volt hivatalban) a 2007. szeptember–november időszakban három ülést tartott; ezen 13 előterjesztést tárgyalta. Ezekből öt anyagot az MNB apparátusa (a Belső ellenőrzési szervezet nélkül), hármat a Belső ellenőrzési szervezet terjesztett elő, öt pedig az Fb saját anyaga volt.

A jelenlegi Fb (amelynek mandátuma 2007. december 3-án kezdődött) a 2007. december–2008. június közötti időszakban nyolc ülést tartott. Ezeken (a munkatervnek megfelelően) 40 anyag megtárgyalására került sor, amelyből 16-ot az MNB apparátusa (a Belső ellenőrzési szervezet nélkül), 11-et a Belső ellenőrzési szervezet terjesztett elő. A többi anyag főleg az Fb belső ügyeiről szólt. Egy téma vizsgálata alapvetően az ÁSZ felkérésére történt, mégpedig háromoldalú – MNB, Belső ellenőrzés, Fb – megközelítésben. Az Fb 2008 I. félévi ülésein a fentiek keretében néhány olyan anyagot tárgyalta, amelyek azt a célt is szolgálták, hogy az új Fb-tagok megismerkedjenek az MNB működésének fő jellemzőivel. Néhány esetben az Fb az MNB apparátusától (a kapott tájékoztatás hiányosságai miatt) kiegészítő információkat kért és kapott.

Az Fb – munkaterve szerint – 2008 második felében négy ülésen előreláthatólag mintegy 15 anyagot fog tárgyalni.

Az Fb az MNB működésére vonatkozóan előterjesztett anyagok megtárgyalása nyomán általában határozatokat hozott: ezekben rendszerint tudomásul vette a kapott tájékoztatást, emellett egyes esetekben ajánlásokat tett az MNB vezetése számára, illetve a vizsgált ügyben álláspontját rögzítette. Az Fb a határozatait eddig minden esetben egyhangú szavazással hozta.

Az Fb a Gt. 35. §-ának (2) bekezdése és az MNB alapító okirata 6.3.1.4. pontja alapján egyszer kért két témában „felvilágosítást” az MNB vezetésétől.

Az Fb a Gt. 35. §-ának (1) bekezdése alapján két témában adott megbízást érintett tagjai számára ellenőrzési feladat elvégzésére. Ezek közül az egyik az üzemi tanács működésére vonatkozott; ez lényegében megtörtént. A másik feladat elvégzésére eddig nem került sor.

Az Fb egy vizsgálatot végzett „külső” kezdeményezés alapján, az MNB egy volt munkatársa közérdekű bejelentése nyomán. Erről Fb-ülés keretében két alkalommal tárgyalta.

Annak érdekében, hogy az Fb folyamatosan tájékozott legyen a hatáskörébe tartozó ügyekben az MNB működésével kapcsolatos döntésekről és azok hátteréről, az Fb elnöke állandó meghívottként, tanácskozási joggal részt vesz az MNB konzultatív testületként működő VB-üléseken és a tárgyalandó anyagokat is megkapja. (A VB-üléseken – az Fb elnökének akadályoztatása esetén – az Fb-tagok felváltva vesznek részt.) A VB-ülésekről készült jegyzőkönyveket és határozatokat az Fb tagjai is megkapják. Az Fb elnöke (vagy felkért tagja) a beszámolási időszakban a VB minden ülésén részt vett.

2. Az Fb működését elősegítő személyi, technikai és pénzügyi feltételek, az Fb kapcsolata az MNB vezetőivel és munkavállalóival

SZEMÉLYI, TECHNIKAI ÉS PÉNZÜGYI FELTÉTELEK

Az Fb ügyrendje és az MNB Szervezeti és Működési Szabályzata szerint az Fb két MNB-alkalmazottból álló titkársága az Fb munkájával kapcsolatos egyeztetési, szervezési és egyéb titkársági feladatokat lát el.

Az Fb ügyrendje szerint az Fb működésének és feladatai zavartalan ellátásának tárgyi és pénzügyi feltételeiről az MNB gondoskodik. Ennek megfelelően az MNB irodahelyiséget, irodai berendezéseket és eszközöket biztosít az Fb titkársága és az Fb-tagok számára. Az Fb kiadásai 2007. évben kevesebb mint 2 millió forintot tettek ki. A 7 millió 150 ezer forint összegű tervhez képest mutatózó jelentős megtakarítás fő oka, hogy a tervezett 5 millió forintos szakértői díjból az Fb (két alkalommal) mindössze 1,2 millió forintot használt fel. Az Fb a 2008. évi költségtervét 5 millió 100 ezer forintban határozta meg, amely összeget az MNB az éves pénzügyi tervében elkülönítette. A költségterv legjelentősebb tétele (4,2 millió forint) külső szakértők esetleges felkérésére áll rendelkezésre, amelynek felhasználására az Fb testületi ülésén hozott határozata alapján kerülhet sor.

AZ FB KAPCSOLATA AZ MNB VEZETÉSÉVEL

Az MNB elnöke állandó meghívottja az Fb üléseinek. Az elnök az esetek jelentős részében részt vesz az Fb ülésein. Akadályoztatása esetén általában a banküzemi működést biztosító szervezeti egységeket felügyelő ügyvezető igazgató képviseli.

Az Fb ülései közötti időszakban az MNB elnökével, egyes vezetőivel, valamint a könyvvizsgálóval az Fb elnöke tartja a kapcsolatot, és arról tájékoztatja az Fb-t.

Az Fb tagjainak néhány esetben volt alkalmuk – egy konkrét téma kapcsán – személyes megbeszélést folytatni az alelnökökkel, az ügyvezető igazgatóval és az érintett szakterületek vezetőivel.

Az MNB részéről az Fb üléseire a munkaterv szerinti előterjesztéseket, tájékoztatókat, beszámolókat megfelelő időben benyújtották. Az MNB illetékeseinek kérésére egyes esetekben az Fb a benyújtandó anyagok előkészítéséhez tematikát ajánlott. Az MNB által az Fb részére átadott anyagok nagyrészt tartalmasak, az Fb ellenőrző tevékenységét segítők voltak. Az Fb ülésein az Fb tagjai részéről felmerült kérdésekre az előterjesztők többnyire megfelelő válaszokat adtak; egy-két esetben kiegészítő információk későbbi közlésére volt szükség.

Az Fb és az MNB vezetése között alapvetően jogszerű és a fő kérdésekben kielégítő a kapcsolat. A Magyar Nemzeti Bankban a beszámolási időszak során nagyszabású intézményi, szervezeti, szabályozási és személyi változások történtek. Ezek új megközelítési módokat, megoldási eljárásokat, egyúttal kockázatok és konfliktusokat is eredményeztek. Az azonos célokat az összetételében megújult Fb – ellenőrzési tevékenységének, munkamódszerének, kapcsolati rendszerének kialakítása/megújítása során – olyan eljárási módok, együttműködési formák alkalmazásával is kívánta elérni, amelyeknél esetenként eltérések mutatkoztak az Fb és az MNB vezetésének véleménye között. A nézetkülönbségekhez a jogforrások nem mindig egyértelmű, tágabb vagy szűkebb értelmezési keretű felfogása és alkalmazása is hozzájárult.

Az MNB elnöke, vezető munkatársai és az Fb egységes szándéka, hogy olyan tartós megegyezést, az együttműködési és ellenőrzési kereteket, eljárásokat rögzítő megállapodást alakítsanak ki egymás között, amely az e beszámolóban is érzékelhető nézetkülönbségeket – mindkét fél számára kielégítő és megnyugtató módon, az MNB szervezete hatékony működése mellett – a jövőben kiiktatja.

AZ FB KAPCSOLATA A MUNKAVÁLLALÓKKAL

Az Fb felhatalmazása alapján az Fb előző elnöke – még 2002-ben – az MNB szakszervezetének és üzemi tanácsának képviselőjével megállapodott abban, hogy a munkavállalók érdekeit érintő problémákról tájékoztatást kap, illetőleg az Fb hatáskörébe tartozó kérdésekkel, felvetésekkel az MNB munkavállalóinak érdek-képviselői szervezete/szerve közvetlenül is megkereshetik az Fb tagjait. Ilyen megkeresés az Fb eddigi működése során nem volt. A Gt. 35. §-ának (1) bekezdése alapján az Fb megbízta egyik tagját, hogy az üzemi tanácsot érintő jogszabályok érvényesülése az MNB-ben, valamint a vezetés és az üzemi tanács közötti együttműködés helyzete, tapasztalatai tárgyban tájékozódják.

Mind a jelenlegi, mind az előző beszámolási időszakban több esetben előfordult, hogy az MNB volt munkavállalói munkaügyi jellegű panasszal keresték meg az Fb elnökét. E bejelentések közül az Fb érdemben csak az általa közérdekűnek véltekkel foglalkozott. [A jelenlegi beszámolási időszakban ilyennek ítélt esettel a B) rész 5. fejezetének 5.8. pontja foglalkozik.]

3. Az MNB belső gazdálkodási rendjének fő jellemzői

A BELSŐ GAZDÁLKODÁS SZERVEZETTSÉGE, IRÁNYÍTÁSA

A banküzemi működést biztosító, nem jegybanki alapfeladatot ellátó és közvetlenül nem az MNB elnökének felügyelete alatt álló szervezeti egységeket ügyvezető igazgató felügyeli, aki az elnök közvetlen felügyelete alatt tevékenykedik.

Az MNB-ben Beruházási és költséggazdálkodási bizottság (BKB) működik, amelynek feladata a beruházási és költséggazdálkodási döntéshozatal támogatása. E bizottság elnöke a banküzem működését biztosító szervezeti egységeket felügyelő ügyvezető igazgató, tagjai a gazdálkodásért felelős területek vezetői. A BKB szükség szerinti gyakorisággal, de legalább havonta ülészik.

A GAZDÁLKODÁS SZABÁLYOZOTTSÁGA

Az MNB-ben elnöki utasítás állapítja meg a gazdálkodás általános rendjét és alapelvét (az ún. „négy szem” elvet), amely szerint az erőforrások igénybevételét kezdeményező felhasználó szervezeti egységek és a költséggazdák (a gazdálkodás egy-egy meghatározott területén az MNB egészére nézve felelős szervezeti egységek) együttesen felelősek a gazdálkodásért, ezáltal biztosítva az adott tevékenység feletti többoldalú kontrollt.

A gazdálkodáshoz kapcsolódó terveket elnöki jóváhagyásra a VB elé terjesztik. Az ügyvezető igazgató által kiadott Gazdálkodási Kézikönyv összefoglalóan tartalmazza az MNB működésével, gazdálkodásával kapcsolatos eljárási rendet, és az ezekhez kapcsolódó elszámolási szabályokat.

AZ ÉVES PÉNZÜGYI TERVEZÉS

A pénzügyi terv összeállításának folyamata két szakaszból áll: a fő irányelvek meghatározásából, valamint a komplex, szöveges indoklással ellátott számszaki terv kidolgozásából.

A tervezési irányelvek szerint az éves és a középtávú feladatokat az MNB stratégiai célkitűzéseiből kiindulva, a költséggazdák működési politikái alapján határozzák meg. A tervezés menetében az MNB – a menedzsment kontrollja mellett – a stratégiai céljai megvalósításához rendeli az erőforrásokat. A pénzügyi terv fő irányelveit az Emberi erőforrások, szervezés és tervezés szervezeti egység (EEF) a költséggazdák közreműködésével állítja össze.

A költséggazdák az irányelvek alapján a felhasználókkal együttműködve elkészítik a véglegesített tervezési dokumentációt és továbbítják az EEF-nek. A pénzügyi tervjavaslatot a BKB-ülésein egyeztetik, majd VB-ülés keretében azt az elnök hagyja jóvá.

A PÉNZÜGYI TERV KONTROLLINGJA

A tényadatokat és az éves tervhez viszonyított eltéréseket a költséggazdák folyamatosan nyomon követik, a felhasználó szervezeti egységek az EEF által havonta készített kimutatásokból értesülnek azokról. Az EEF havonta a BKB-t is tájékoztatja a működési költségek, továbbá a beruházások teljesülésének alakulásáról, a pénzügyi előirányzatok tényleges és várható felhasználásáról.

A működési költségek és beruházási ráfordítások vonatkozásában a feladatok és felelősségek szétválasztása úgy valósul meg, hogy a felhasználói igényeken alapuló pénzügyi tervben rögzített keretek felhasználásáért a költséggazdák felelnek. Ezen túlmenően az elkülönülő kontrollingfunkció biztosítja a kiadások monitoringját. Figyelemre méltó azonban, hogy a felhasználói, költséggazdai és kontrolling funkciók az EEF esetében egy kézben vannak, mivel azok ugyanahhoz a szervezeti egységhez tartoznak.

Az Fb bizonyos elvi kockázatot lát abban, hogy egy szervezeti egységben (EEF) összpontosul a humánpolitika, a létszám- és keresetgazdálkodás, a belső működés pénzügyeinek tervezése és a költséggazdálkodás ellenőrzése. Bár az Fb ismeri az összevonás mellett szóló érveket (többek között azt, hogy ez megkönnyítheti a vezetés számára az áttekintést és a döntéshozatalt), mégis a társaságok működésében szokatlannak és a kockázatok lehetőségét magában hordozónak véli azt a feladatkoncentrációt, ami adott esetben megvalósul. Az Fb tagjai erre felhívták az MNB vezetésének figyelmét. (Az MNB elnöke az Fb ülésén ezzel kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy nem áll szándékában azt a korábbi döntését megváltoztatni, amellyel a költségkontrolling feladatokat az EEF szervezeti egységhez telepítette.)

A BESZERZÉSEK, KÖZBESZERZÉSEK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RENDJE

Az MNB a beszerzési/közbeszerzési feladatok szabályszerű és hatékony ellátása érdekében önálló szervezeti egységet (Központi beszerzés) működtet.

A Központi beszerzés feladata, hogy a bankban futó közbeszerzések és más, fontosnak minősülő beszerzések folyamatait kézben tartsa, felügyelje, továbbá biztosítsa az éves közbeszerzési tervben meghatározott célok szabályszerű (a közbeszerzési törvénynek megfelelő) teljesülését, valamint gondoskodjék a 2 millió forint feletti beszerzések és közbeszerzések lebonyolításáról, továbbá a közbeszerzést végző szervezeti egységek szakmai támogatásáról.

2007 közepétől a 2 millió forint feletti beszerzések esetében minden döntési és kötelezettségvállalási hatáskör az adott beszerzésben illetékes szervezeti egység vezetőjéhez került azzal, hogy 100 millió forintérték felett a döntéshozatalba be kell vonni az ügyvezető igazgatót, míg 500 millió forintérték felett az MNB elnökét. Utóbbi esetben a Beszerzési Bizottság által előkészített döntési javaslat csak mindhárom döntéshozó megegyező szavazata alapján tekinthető elfogadottnak.

[Az MNB közbeszerzési tevékenységének tapasztalataival a B) rész 5. fejezetének 5.3. pontja foglalkozik.]

4. Az MNB gazdálkodása

4.1. AZ MNB 2007. ÉVI MÉRLEGE ÉS EREDMÉNYKIMUTATÁSA

Az MNB 2007. évi mérlegéről és eredménykimutatásáról szóló Fb-jelentés elkészítése során az Fb a mérleg és eredménykimutatás adatain és a kiegészítő mellékletben foglaltakon túl figyelembe vette az MNB részletes beszámolóját, a könyvvizsgáló jelentését, felhasználta továbbá a Belső ellenőrzés vizsgálati jelentéseiből kapott információkat, a folyamatos tulajdonosi ellenőrzés során az Fb-ülések keretében, valamint a kért tájékoztató anyagokból szerzett ismereteket, információkat és megállapításokat.

Az Fb 2008. április 8-án – a törvényben meghatározott hatáskörének megfelelően – javasolta a részvényesnek a Magyar Nemzeti Bank 2007. évi mérlegében és eredménykimutatásában szereplő, 4 704 096 millió forint mérlegfőösszegnek és –16 582 millió forint eredménynek (veszteségnek) az elfogadását. Az Fb – egyetértve az MNB elnökével – osztalék kifizetését nem javasolta. Ennek megfelelően az Fb egyetértett azzal is, hogy az MNB 2007. évi mérleg szerinti eredménye 16 582 millió veszteség legyen.

A részvénytulajdonos képviselője a 1/2008. (V. 20.) számú részvényesi határozatával elfogadta az MNB 2007. évi üzletéről szóló auditált éves beszámolóját, és – az Fb javaslatával egyezően – megállapította a mérleg- és eredménykimutatás fő számain.

4.2. AZ MNB MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGEINEK ÉS RÁFORDÍTÁSAINAK ALAKULÁSA

Az Fb-ülések napirendjén rendszeresen szerepel a működési költségek és ráfordítások alakulásának áttekintése. Az Fb az ülésein a negyedévente megtárgyalt anyagokból, illetőleg az MNB 2007. évi éves beszámolójából és üzleti jelentéséből kapott képet az MNB működési költségekkel való gazdálkodásáról.

A 2007. évi személyi jellegű költségek és a banküzemi általános költségek alakulását összefoglalóan az alábbi táblázat mutatja:

Megnevezés	2006. évi tény	2007. évi terv (tartalék nélkül)	2007. évi tény	2007. évi tény / 2007. évi terv	2007. évi tény / 2006. évi tény
	millió forintban			%	
1. Személyi jellegű költségek	8 562	9 019	8 464	93,8%	98,9%
2. Banküzemi általános költségek	6 232	7 083	6 112	86,3%	98,1%
Összesen	14 794	16 102	14 576	90,5%	98,5%

2007-ben a banküzem működési költségeinek összege 14 576 millió forint volt; ez a tervezettnél 1,5 milliárd forinttal (9,5%-kal), az előző évinél pedig 218 millió forinttal (1,5%-kal) kevesebb.

Mind a személyi jellegű, mind a banküzemi általános költségek a 2006. évi tényszámokhoz képest kismértékben (1,1 és 1,9%-kal) csökkentek. A tervszámokhoz viszonyítva a csökkentés jelentősebb, a banküzemi általános költségek esetében 13,7%, míg a személyi költségeknél 6,2%. Mindez a prognosztizáltnál magasabb (8%-os) éves átlagos infláció mellett következett be.

A 2007. évi személyi jellegű ráfordítások összege 8464 millió forint volt, 98 millió forinttal kevesebb, mint 2006-ban. Ez döntően az átlagos statisztikai létszám 58 fővel (7,5%-kal) való csökkenésének következménye, ami mögött egyes vezetői munkakörök megszűnése, a munkavállalók összetételének változása és a regionális emissziós központok bezárása húzódik meg.

2007-ben 63 munkavállaló lépett be az MNB-be és 124 fő lépett ki, 67 esetben munkáltatói kezdeményezésre. Ennek a fluktuációnak költségnövelő és költségcsökkentő hatása is volt. Elsősorban a létszám csökkenése miatt 2007-ben kisebb összegű lett a bérköltség és annak járuléka, ugyanakkor jelentősen, több mint 70%-kal (257 millió forinttal) növekedtek a munkaviszony megszüntetésével kapcsolatos költségek (végkielégítés, felmentési illetmény, járulékok) az előző évi 364 millió forinthez képest.

Az Fb kedvezően értékeli, hogy az MNB 2007. évi működési költsége mind a tervezettnél, mind az előző évinél alacsonyabb volt, mégpedig anélkül, hogy emiatt a működésben zavarok keletkeztek volna. Ez alapvetően a gazdálkodás takarékos jellegét, az MNB vezetésének a költséghatékonyság javítására irányuló tevékenysége eredményességét tükrözi. Emellett az Fb arra utaló jeleket is tapasztalt, hogy egyes tételeknél kisebb túltervezés is történhetett.

A 2008. I. negyedévi működési költség – az MNB tájékoztatása szerint – 298 millió forinttal (8,6%-kal) kevesebb, mint az előző év azonos időszakában, és a 2008. évi ütemezett tervtől 13,1%-kal marad el. A tervtől való eltérés döntően a személyi, az informatikai és az egyéb költségeknél mutatkozik. Az I. negyedévre tervezett 12 fős létszámcsökkenésből nyolc valósult meg. A nem tervezett létszámváltozás negatív egyenlege (ami elsősorban 13 be nem töltött pozíció következménye), valamint a fizetés nélküli szabadságok és a tartós betegségek miatt az átlaglétszám 4,8%-kal alacsonyabb lett. Ez a személyi költségeknek a tervhez viszonyított mintegy 8%-os csökkenését vonta maga után. Az IT-költségek az alaptevékenységet támogató infrastrukturális és adatfeldolgozó rendszerek biztonságos működtetésének fenntartása érdekében merültek fel. Ezek a tervhez képest 181 millió forinttal (36%-kal) kisebbek, de 53 millió forinttal (19,5%-kal) meghaladják az előző év I. negyedévének ilyen költségeit.

4.3. A BERUHÁZÁSOK ALAKULÁSA

Az MNB korábban a 2007–2009. évekre vonatkozó teljes beruházási előirányzatot – amely alapvetően a 2007 előtt megkezdett és a 2007. évi kezdésre tervezett beruházásokat tartalmazza – 20 milliárd forintban határozta meg. Év közben a beruházások többéves terve 19,1 milliárd forintra módosult.

A 2007. évi beruházások alakulását az alábbi táblázat szemlélteti:

millió forintban

Megnevezés	Teljes költség		Ráfordítások			
	Eredetileg tervezett	Aktuális	2007 előtt	2007		2007 után várható
				terv	tény	
1. 2007 előtt kezdett beruházások						
a) 2007-ben befejezett	2 375,8	1 887,1	803,8	1 572,0	1 083,3	0,0
b) 2007 után befejeződők	12 219,3	11 949,8	6 185,4	6 013,9	3 818,5	1945,8
2. 2007-ben kezdett beruházások						
a) 2007-ben befejezett	1 530,8	1 294,6		1 391,0	1 294,6	
b) 2007 után befejeződők	798,8	747,2		625,8	85,6	661,6
Összesen:	16 924,8	15 878,7	6 989,2	9 602,7	6 282,0	2607,5
Tájékoztatásul:						
2007 kezdésre tervezett, de elhalasztott	742,5	587,6		195,0		587,6
2007 kezdésre tervezett, de nem megvalósuló	1 429,5	9,7	9,7	519,7	0,0	
Mindösszesen:	19 096,8	16 476,0	6 999,0	10 317,5	6 282,0	3195,1

A 2007 előtt megkezdett beruházásoknál a korábbi években 7,0 milliárd forint kiadás merült fel. 2007-ben a beruházásokkal kapcsolatban 6,3 milliárd forint kifizetés történt, ami az ezen évre tervezett 10,3 milliárd forint kiadás 61%-át teszi ki.

A 2007 előtt kezdett és 2007-ben befejeződő beruházások közül a két legjelentősebb beruházás a zárt rendszerű bankjegyfeldolgozó gépek beszerzése és a szerverkonszolidáció volt. A korábbi években megkezdett Logisztikai Központ beruházásának megvalósítása – a módosított szerződés szerint – 2008. június 30-án fejeződik be.

A 2007-ben kezdett beruházások kétharmada befejeződött. A megvalósítás során elért megtakarítások az évközi, nem tervezett beruházásokra is fedezetet nyújtottak. Emellett néhány, több évre tervezett beruházás is – a 2007. évi szakaszának megvalósításával – befejeződött.

A 2007. év során elhalasztott beruházások többsége olyan számítástechnikai beruházás, amelynél az előkészítés a tervezettnél hosszabb időt vett igénybe, vagy ahol a megoldási lehetőség felülvizsgálatra került.

A 2007. évi kezdésre tervezett, de nem megvalósuló beruházások közül több évet érintettek volna az „E” épület felújítási munkái, amelyek az ingatlankoncepció módosulása miatt [lásd a B) rész 5. fejezetének 5.6. pontját] elmaradnak. A készpénzlogisztikát érintő beruházások egy része a szakterület hatékonysági programjának eredményeként maradt el. Másrészt néhány beruházás szükségtelessé vált az év közben megszüntetett regionális emissziós központok működőképes gépeinek további használata miatt. Néhány tervezett számítástechnikai beruházás pedig azért nem valósult meg, mert módosult a felhasználói (üzleti) igény, illetve a célt belső erőforrásból oldották meg.

A mérlegadatok és az MNB 2007. évi gazdálkodásáról szóló beszámolója alapján az Fb megállapította, hogy az MNB 2007. évi tényleges beruházása nagymértékben elmaradt a tervezettől. Ezt döntően a Logisztikai Központ-beruházás elhúzódása okozta, de jelentős szerepet játszott abban egyes beruházási tételek csökkentése, elmaradása, későbbre halasztása, illetve csúszó megvalósulása is.

A Logisztikai Központtal kapcsolatban már az előző Fb is jelezte, hogy indokoltnak tartja a beruházási folyamat utóvizsgálatát, a tapasztalatok, a tanulságok alapos elemzését. Ezért az Fb a 2008. évi munkatervébe felvette a Logisztikai Központ-beruházás vizsgálatát, és még 2008 januárjában megkezdte annak előkészítését. A rendelkezésére álló dokumentumok áttekintése után az Fb – több szempontot is mérlegelve – úgy határozott, hogy a beruházás megalapozottságát, vagyis az indokoltságot és a hatékonyságot újólag külön nem vizsgál(tat)ja. Ennek megfelelően az Fb a vizsgálatot – az előzmények dokumentumokon alapuló összefoglalásán túl – egyrészt a Belső ellenőrzésnek a beruházás megvalósítása körülményeiről (a tervszerűség érvényesülése, a pályáztatások, a szerződéskötések, az elszámolások szabályszerűsége) számot adó, 2008. októberre tervezett jelentésére, másrészt a Logisztikai Központ működésének tapasztalatairól készülő MNB beszámolóra szándékozik alapozni.

A beruházások 2008. I. negyedévi alakulása

A negyedév során beruházási kiadásként 346,4 millió forintot számoltak el, döntően a Logisztikai Központtal kapcsolatban (243,9 millió Ft).

A 2002-ben megkezdett **Logisztikai Központ-beruházás** megvalósítása a 2008. évre vonatkozó ütemezésben – a fővállalkozóval kötött módosított szerződésben meghatározott június 30-i véghatáridőt szem előtt tartva – a terveknek megfelelően halad. A birtokbavételhez, illetve a működéshez szükséges hatósági engedélyeztetések folyamatban vannak. Az éves tervezés során megadott pénzügyi igény változatlan.

4.4. AZ MNB 2008. ÉVI PÉNZÜGYI TERVE

Az MNB elnöke az MNB működési költségeinek és beruházásainak 2008. évi pénzügyi tervét a VB 2007. december 11-i ülésén fogadta el.

A 2008. évi működési költségterv főösszege 16 190 millió forint. (Ebből 239 millió forint, a tételes költségterv 1,5%-a a központi tartalékkeret.) A tervezett összköltség 11%-kal haladja meg a 2007. évi tényleges kiadást.

Az MNB a beruházási tervében a tervezési időszakban meglévő ismeretek alapján határozta meg az egyes beruházási programok teljes (2008–2010. évi) előirányzatát. Az aktualizált hároméves beruházási terv a 2009–2010. évi új beruházások közül csak azokat tartalmazza, amelyekhez 2008-ban előkészítő munka (pl. beszerzési eljárás) kapcsolódik.

A 2008. évre jóváhagyott új beruházások főbb témaköreit és összegeit az alábbi táblázat foglalja össze:

millió forintban

Beruházások, projektek	Terv	Előrejelzés		Bekerülési érték összesen
	2008. évben	2009. évre	2010. évre és utána	
Stratégiai célok megvalósulása (erős elemzési bázis kialakítása, információmegosztás és kapcsolatépítés hatékonyságának növelése, korszerű készpénzlogisztika megteremtése, hatékony banküzem kialakítása)	532	21	5	558
Minőségi színvonal megtartása (ingatlangazdálkodási koncepcióval összhangban, működési környezet fenntartása)	481	312	0	793
Összesen:	1013	333	5	1351

Az Fb az MNB 2008. évi pénzügyi tervét a 2008. januári ülésén tárgyalta. A már elfogadott pénzügyi tervet megismerve megállapította, hogy a 2008-ra tervezett működési költségek és beruházások (a Logisztikai Központ-beruházás nélküli) összege jelentősen meghaladja a 2007. évi adatokat. A Logisztikai Központ üzembe helyezése több mint 1 milliárd forinttal megnöveli a 2008. évi működés költségeit, és többek között a számítástechnikai (IT) költségek is jelentősen meghaladják az előző évit. A terv szerint jelentősen emelkednek emellett a hirdetési költségek, tanácsadói díjak, tagsági díjak, a kiküldetési költségek és az egyéb vegyes költségek.

2008-ra 1 milliárd forintot kitevő új beruházással (elsősorban IT-jellegűvel) számolnak, amelyeknek 2009-re további jelentős nagyságú (több mint 300 millió forint) áthúzódó hatása is van. A Logisztikai Központ üzembe helyezése miatti jelentős működésiköltség-növekedés kapcsán az Fb részéről külön hangsúlyt kapott az a kérdés, hogy a beruházási döntések során a működésiköltség-vonzat mennyiben kerül figyelembevételre.

Az Fb tudomásul vette az MNB 2008. évi pénzügyi tervéről kapott tájékoztatást. A költségek és a beruházások tervezésének folyamatát általában rendezettnek találta. Ugyanakkor egyetértett az MNB vezetésével abban, hogy a költséghatékonyság javítása, a ráfordításokkal való takarékoság terén még valószínűleg vannak számottevő „tartalékok”, amelyeket a tervezés és a gazdálkodás gyakorlatának további szigorítása (az előkészítés, a szakmai és pénzügyi „szűrés”, a felülvizsgálat további javítása, az ésszerű megtakarítási szemlélet minden szinten történő határozott érvényesítése stb.) révén folyamatosan lehet és szükséges feltárni. Másrészt egyetértett azzal is, hogy eredményes lehet a tervezési és kontrollingfolyamatoknak a vezetés által elhatározott – projektszerű – átvizsgálása és a tapasztalatokon alapuló intézkedéssorozat. A 2008. évi költségek és beruházások alakítása, illetve a tervezés ügyében az Fb ajánlásokat is megfogalmazott. Ezek sorsát a 2008-as pénzügyi beszámolók kapcsán tekinti át.

5. Az Fb ellenőrzési tevékenysége során szerzett tapasztalatok

5.1. AZ MNB SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI RENDJÉBŐL ADÓDÓ IRÁNYÍTÁSI, SZABÁLYOZÁSI TAPASZTALATOK

Az Állami Számvevőszék az MNB 2006. évi működésének ellenőrzéséről szóló jelentésében javasolta az Fb-nek, hogy vizsgálta meg, hogy az új belső szabályozási rendszer biztosítja-e az MNB kitűzött céljainak megfelelő (ellenőrizhető, átlátható és költségtakarékos) működést. Az MNB szervezeti és működési rendjében 2007 júliusától – az MNB-törvény módosítása és az új vezetés hivatalba lépése kapcsán – jelentős változások történtek. Ennek során például:

- megszűnt az igazgatóság (annak jogkörét és feladatát az MNB elnöke vette át), és közgyűlés sem működik;
- az elnök a döntéshozatalának támogatására konzultatív testületként Vezetői bizottságot hozott létre;
- új irányítási modellt vezettek be (az egyes szervezeti egységek közvetlenül az elnökhöz, alelnökhöz és az újonnan létrehozott ügyvezető igazgatói pozícióhoz tartoznak);
- megszüntették az igazgatói pozíciókat, egyúttal belső szabályozási hatáskört kaptak az alelnökök, az ügyvezető igazgató és a szervezetiégység-vezetők.

A fentiekre tekintettel az Fb megállapodott az ÁSZ-szal abban, hogy az általa javasoltakat az Fb később – amikor már az új működési renddel kapcsolatban lesznek értékelhető tapasztalatok – a munkaterve szerint 2008 tavaszán napirendre kerülő, az MNB szervezeti és működési rendjének irányítási, szabályozási tapasztalatai témakör keretében tekinti át. Az áttekintés három fő nézőpontból történt. Egyrészt az Fb az MNB-től kért – előzetesen megfogalmazott kérdéseire is választ várva – anyagot. Másrészt a Belső ellenőrzés beszámolt a megadott kérdésekkel kapcsolatos vizsgálati tapasztalatairól. Harmadrészt az Fb is összegezte a folyamatos ellenőrzési tevékenysége során a témával összefüggő megállapításait, benyomásait, következtetéseit.

Az Fb a vizsgálat során nem tartotta feladatának és céljának, hogy az MNB működése új irányítási és szervezeti rendszerét a korábbival összehasonlítsa. A vizsgálat arra irányult, hogy vélemény alakuljon ki arról: az MNB az érvényes törvény előírásai szerint működik-e, ez a működés lehetővé teszi-e az MNB fő céljainak eredményes megvalósulását, e tekintetben tapasztalható-e kockázatok, illetve hiányosságok.

Az Fb a beszámolókból kapott információk, az Fb-üléseken elhangzottak, valamint a saját tapasztalatai alapján – határozatilag – többek között a következő megállapításokat tette:

Az MNB a rá vonatkozó jogszabályok, valamint az alapító okirat előírásainak és szellemének megfelelően végzi működési jellegű tevékenységét.

Az MNB az SZMSZ-t és más belső szabályait a 2007 nyarán módosított MNB-törvényhez – több lépésben – hozzáigazította, egyes szabályzatok szövege azonban még néhány pontatlanságot tartalmaz. A szabályozási pontatlanságok az MNB működésében jogszerűtlenséget vagy számottevő zavarokat nem okoztak, de – a szabályozás és a gyakorlat összhangja érdekében – korrigálásuk fontos, amely egyébként folyamatban van.

Az MNB gyakorlati működésében maradéktalanul érvényesül az MNB elnökének törvényileg rögzített egyszemélyi döntési hatásköre és felelőssége. A VB konzultatív jelleggel működik, segíti az MNB elnökét a különböző szempontokat sokoldalúan mérlegelő, megalapozott döntéshozatalban. Az MNB elnöke a konzultatív testületben és egyéb módon igényli és megkapja vezetőtársai aktív és érdemi közreműködését döntéseinek kialakításában.

Az MNB alelnökei – mint az MNB irányításának aktív részesei – érdemben és hatásosan segítik az MNB-elnök egy-személyi felelős vezetését, irányítják és rendszeresen áttekintik a felügyeletük alá tartozó szervezeti egységek te-vékenységet, meghozzák a szükséges állásfoglalásokat, illetve döntéseket.

Az MNB-ben több olyan szervezeti változtatás történt, amelyek csökkentették a vezetői hierarchia és a szerveze-ti felépítés fokozatait, ezzel a költséggazdálkodás hatékonyságának javulását eredményezték.

Az Fb az MNB működésével kapcsolatban fontosnak tartja, hogy a több szervezeti egységet érintő ügyekben az érintettek között mindenkor megvalósuljon a szükséges együttműködés, azaz a kölcsönös információnyújtás, az ügyek kezelése, a javaslatok előkészítése során egymás segítése és a vélemények, illetve álláspontok egyez-tetése.

Az MNB-törvény kapcsán 2007 júliusában hatályba lépett szervezeti módosítások az MNB belső szabályozási rendszerét is érintették. Az igazgatóság és az igazgatói pozíciók megszűnésével belső szabályozási jogkört kaptak az alelnökök, az ügyveze-tő igazgató és a szervezeti egység-vezetők is. (Az utóbbiaknak korábban csak az ún. technológiai eljárások kialakítására és köz-zétételére volt jogosultságuk.) A belső szabályzatok elkészítése a szervezeti egység-vezetők feladata lett. A szabályozási tev-ékenység segítésére ún. szabályozási útmutató szolgál. A szabályozás koherenciája, a jogszabályoknak való megfelelés biztosítá-sáért a Jogi szolgáltatások szakterület a felelős. Továbbra is szabályozási eszközök maradtak az „irányelvek” és a már említett „technológiai eljárások”, amelyek egyrészt leírják az egyes tevékenységek elemeit, másrészt ajánló jelleggel határozzák meg a munkafolyamatok irányát.

2007 októberében szabályozás-felülvizsgálat kezdődött az MNB-ben. A beszámoló készítésének időszakában még 11 (elsősor-ban a közpénzügyi feladatokhoz kapcsolódó) utasítás felülvizsgálata nem történt meg. (A beszámoló lezárásának időpontjában 77 belső utasítás volt hatályban.)

A Belső ellenőrzés a kontrollok szempontjából minden esetben véleményezi a kiadandó utasításokat. Az auditorok a vizsgálatok során képet kapnak a szabályok alkalmazhatóságáról is. **A Belső ellenőrzés vezetője beszámolójában arról tájékoztatta az Fb-t, hogy a vizsgált területeken 2007. július óta a belső szabályokban bekövetkezett módosítások – a szabályozott-ság egyértelműsége szempontjából – kontrollhiányosságot, kockázati kitettséget nem hordoznak magukban. Az SZMSZ változásai, valamint az átfogó szabályozási folyamatok tekintetében a Belső ellenőrzésnek megállapítá-sa, ajánlása nem volt.** [Az ellenőrizhetőség kérdésével kapcsolatos Fb-tapasztalatok az B) rész 2. fejezetében, a költségtagaré-kossággal, költséghatékonysággal kapcsolatosak pedig a B) rész 4., „Az MNB gazdálkodása” című fejezetében találhatók.]

5.2. AZ EMBERI ERŐFORRÁS-GAZDÁLKODÁS HELYZETE

Az Fb az MNB létszámgazdálkodásával és a munkatársak javadalmazásával, erkölcsi elismerésével foglalkozó előterjesztések, valamint az Fb-üléseken feltett kérdésekre kapott válaszok alapján az alábbi tájékoztatást adja.

Létszámgazdálkodás

2007. december 31-én az MNB zárólétszáma 690 fő volt, 49 fővel kevesebb, mint a 2006. év végén. A 2007. évben a jegy-banki alaptevékenységet végzők aránya 40,7% volt, közel 3%-kal kisebb, mint 2006-ban. A 2007. évi 715 fős átlagos állomá-nyi létszám 58 fővel (7,5%-kal) lett alacsonyabb az előző évinél, a vezetési szintek számának csökkentése (az igazgatói szint megszüntetése), valamint a közpénzügyi tevékenység központosítása (a debreceni és székesfehérvári regionális emisszi-ós központok bezárása) miatt.

Az igazgatói vezetési szint megszűnésével összefüggésben hárman távoztak munkáltatói közös megegyezéssel, ketten önkén-te-sen, egy igazgató pedig nyugdíjba vonult. A fluktuáció mind abszolút értékben, mind összetételében lényegében a 2006. évi-hez hasonlóan alakult. A 124 munkaviszony-megszűnésből 67 munkáltatói, 34 munkavállalói kezdeményezésű és 23 egyéb jel-legű volt. Az „elvándorlás” a pénzügyi és közgazdasági elemzési, kutatási, valamint a pénz- és devizapiaci szakterületen a leg-nagyobb. Az önkéntesen kilépők ennek okait abban jelölték meg, hogy: nincs előrelépési lehetőség, az MNB-ben speciális tu-dás szerzhető, de ők (általában a fiatal munkatársak) inkább általánosabb tapasztalatokra igyekeznek szert tenni, magasabb javadalmazásért váltanak.

Munkaköri besorolási rendszer és az alapbérezés

Az MNB 2008. január 1-jétől a maga által kifejlesztett, munkakörcsaládokon alapuló besorolási rendszert alkalmaz, amely felváltotta a 2002-től működő „Hay” munkakör-értékelési módszertanon alapuló besorolási rendszert. Az új rendszerben minden munkatársi munkakörcsaládban 10 azonos besorolási szempont szerint történik a besorolás, amelyben a kompetenciaszint és a szakmai tapasztalat is szerepet játszik.

Az MNB bérrendszerének kereteit a besorolási szintek és az arra épített bérsávok képezik. A bérsávok közéértéke a bérpiaci pozicionálásból kiindulva, összjövedelemben (alapbér + bónusz) kifejezve kerül meghatározásra. A 2007. évi – még a „Hay”-szintek szerinti – bérpiaci felmérés alapján az MNB-ben a bérsávok közéértéke, az egyes munkaköri szinteken eltérő mértékben, átlagosan 4%-kal haladta meg a piaci értékeket. A 2008. február 1-jei aktív munkavállalói állomány 91%-ának bére a bérsávon belül helyezkedett el, az átlagos bérbeállási szint 99,2%-os volt.

Az MNB 2008-ban 6,5%-os bérfeljlesztést hajtott végre, amiből 1,5%-ot az alacsony bérbeállással rendelkezők béreinek felzárkóztatására fordítottak.

Teljesítményértékelés, juttatások

Az ún. teljesítménybónusz egyéni mértéke a besorolási szinttől függően változik, a magasabb besorolási szinteken nagyobb mértékű. A bónusz mértékek a piaci összehasonlító eredmények alapján lettek kialakítva.

A teljesítmények értékelését hétfokozatú skála alkalmazásával végzik. Az előző évhez viszonyítva csökkent a legjobb kategóriákba, és nőtt a legrosszabba tartozók aránya, míg a beosztott munkatársak több mint a fele (53,3%-a) a skála középső szintjét jelentő négyes („jó”) kategóriába került. (A vezetők 83%-a – közel fele-fele arányban – négyes és ötös teljesítményértékelést kapott.)

Az MNB munkavállalói az alapbérén kívüli juttatásban (önkéntes nyugdíjpénztári hozzájárulás, foglalkozás-egészségügyi ellátás, csoportos élet-, betegség- és balesetbiztosítás stb.), valamint közel 20 fajta választható bérén kívüli juttatásban is részesülnek.

Az Fb 2008. márciusi ülésén az Fb tagjai kérdéseket tettek fel arra vonatkozóan, hogy a munkavállalók hogyan fogadták a besorolási rendszer megváltozását és milyen a munkahelyi légkör. Válaszként elhangzott, hogy folyik az MNB-ben az elégedettségi felmérés, amely nemcsak a besorolásra, hanem a munkavégzés általános jellemzőire is kiterjed, amelynek eredményéről az Fb tájékoztatást kért és kapott. Az MNB a hatékonysági tartalmak feltárása érdekében a költséghatékonyabb működés támogatására 2008 második félévben közbeszerzési pályázatot írt ki. Az Fb-beszámoló lezárásáig eredmény még nem született.

Az Fb tudomásul vette az MNB munkatársairól, létszámról és annak változásáról, az apparátus összetételéről, a javadalmazás összetevőiről, helyzetéről, változásáról, valamint az MNB ezekkel kapcsolatos politikájáról kapott tájékoztatást. Az Fb arra a következtetésre jutott, hogy a javadalmazási rendszerben az utóbbi időben az MNB elnökének döntései alapján bekövetkezett változások jelentősen elősegítik az MNB költséghatékony működését.

Az MNB eredményes működését nagymértékben elősegítheti az is, ha a munkatársak közérzete, hangulata és ennek következtében munkakedve jó. A kapott információk alapján azonban úgy tűnik, hogy az MNB munkatársainak munkahelyi közérzetét, hangulatát befolyásolják az elmúlt évek átszervezései és létszámcsökkentései miatti – a jövőre vonatkozó – aggodalmak, a külföldön tapasztalathoz képest alacsonyabb (bár a hazai hitelintézetekhez hasonló és az államigazgatáshoz képest jóval magasabb) keresetek, esetleges további változások miatti bizonytalansági érzések.

Az Fb fontosnak tartja, hogy az MNB vezetése a közelmúltban elvégzett elkötelezettségi és elégedettségi felmérés tapasztalatait hasznosítani kívánja; ennek folyamatát, eredményeit és a tapasztalatokat az Fb időnként áttekinti.

5.3. AZ MNB KÖZBESZERZÉSI TEVÉKENYSÉGE

Az Fb az MNB közbeszerzési tevékenységének tapasztalatait összegző beszámolót kért, amelyet – munkatervének megfelelően – az Fb 2008. május 8-i ülésének napirendjére tűzött.

Az ülésre benyújtott anyag szerint az MNB 2004 és 2007 között összesen 581 beszerzési eljárást folytatott 19,4 milliárd forint nettó értékben, amelyből a 411 közbeszerzési eljárás nettó előirányzata összesen 18,3 milliárd forint volt. Az összes eljárásból 486 zárult le sikeresen, nettó 17,3 milliárd forint szerződött összértékben. 2007-ben hat beszerzési eljárás végződött eredménytelenül.

2007-ben a 93 (85 nyílt és 8 tárgyalásos) közbeszerzési eljárásból az ajánlatkérők három esetben éltek jogorvoslattal. Ez 3,2%-os arányt jelent, ami a mintegy 25%-os országos átlagnál jelentősen alacsonyabb.

A Belső ellenőrzés a közbeszerzési tevékenységet 2008-ban auditálta. Négy közepes kockázatú és két alacsony kockázatú megállapítást, valamint három ajánlást fogalmazott meg. Ezek a beszerzési rendszer és gyakorlat szabályozási környezetének, a menedzsmenti kontroll szerepének és a folyamatok hatékonyságának erősítését célozták. Javasolták, hogy a Központi beszerzés negyedévente készítsen jelentést az MNB vezetése részére a nem tervezett, valamint évente egyszer a tervezett, de elmaradt beszerzésekről, továbbá azt is, hogy a Központi beszerzés a költséggazdákkal együttműködve dolgozza ki az egyes beszerzésekhez kapcsolódó szállítók minősítési rendszerét, a tapasztalatok hasznosítása céljából.

Az Fb az előző beszámolójában indokoltan tartotta, hogy az MNB tegyen erőfeszítéseket annak érdekében, hogy a jövőben az ajánlatot adó cégek száma növekedjék, vagyis 2-3-nál több legyen. Az ügyvezető igazgató tájékoztatása szerint ezt nem sikerült elérni, pedig az MNB évek óta próbálja az ajánlattevők körét bővíteni. (Az ajánlattevők átlagos száma 2007-ben is csak 2,4 volt, a 2006-os 2,5-del szemben.)

Az Fb tudomásul vette az MNB tájékoztatóját a közbeszerzési tevékenységről. Az MNB a közbeszerzési eljárások során keletkezett tapasztalatok értékelését a közelmúltban kezdte meg, ezért az Fb a következő beszámolási időszakban visszatér erre a kérdésre.

5.4. AZ MNB KIZÁRÓLAGOS TULAJDONÁBAN LÉVŐ TÁRSASÁGOK GAZDÁLKODÁSA

Az Fb több alkalommal is foglalkozott az MNB kizárólagos tulajdonában lévő társaságokkal. Áttekintette gazdálkodásukat és tájékoztatást kért az irányítási struktúrájukról, a tulajdonosi irányítást is beleértve. Az MNB 100%-os tulajdonában továbbra is három társaság van: a Pénzjegynyomda Zrt., a Magyar Pénzverő Zrt. és a végelszámolás alatt lévő Bankjóléti Kft. „v.a.”. Ezenkívül résztulajdonnal rendelkezik a KELER, a GIRO Elszámolásforgalmi és a Budapesti Értéktőzsde Zrt.-ben. 2007. december 31-én e társaságokban az MNB által jegyzett tőke könyv szerinti értéke – az előző évvel megegyezően – 11,1 milliárd forint volt, aminek döntő részét (közel 9 milliárd forintot) a Pénzjegynyomda Zrt. értéke teszi ki.

A társaságok egységes tulajdonosi képviselete 2007 júliusában megszűnt. A Tulajdonosi bizottság szerepét a Vezetői bizottság vette át, amelynek elnöke (az MNB elnöke) egy személyben dönt a tulajdonosi kérdésekről. Egyúttal az MNB elnöke – döntései segítése érdekében – a társaságok tevékenységének rendszeres (nap), szakmai és tulajdonosi szempontú nyomon követésére tulajdonosi képviselőket nevezett ki. (A Pénzjegynyomdánál a szakmai felügyeletet a Készpénzlogisztika vezetője, a tulajdonosi felügyeletet az ügyvezető igazgató, a Pénzverő esetében pedig mind a szakmai, mind a tulajdonosi felügyeletet a Készpénzlogisztika vezetője látja el.)

A Pénzjegynyomda Zrt.-nél jelenleg négytagú igazgatóság működik. Az igazgatóság elnöke az MNB Emberi erőforrások, szervezés és tervezés szervezeti egységének vezetője, tagjai pedig az MNB egyik kontrollingszakértője, továbbá a társaság, valamint a Magyar Pénzverő vezérigazgatója. A nyomdánál három tagból áll a felügyelőbizottság, amelynek elnöke és az egyik tagja is az MNB munkavállalója.

A Magyar Pénzverő Zrt.-nél igazgatóság és felügyelőbizottság nincs. Utóbbit az MNB vezetése megszüntette. Az igazgatóság jogosultságait a társaság vezérigazgatója gyakorolja.

Az MNB-től kapott tájékoztatás szerint mind a Pénzjegynyomda Zrt., mind a Magyar Pénzverő Zrt. eredményes gazdálkodást folytat, kitűzött céljait teljesíti. A Pénzjegynyomdánál az igazgatóság és a felügyelőbizottság szabályszerűen működik.

Az MNB Belső ellenőrzési szervezeti egysége általában háromévente végez átfogó ellenőrzést a kizárólagos tulajdonú társaságoknál. Az erről készült vizsgálati jelentésben foglaltakat az Fb rendszerint megtárgyalja. [Ilyen ellenőrzés 2006-ban volt, amelynek lényegesebb megállapításait a B) rész 6. fejezete tartalmazza.]

5.5. AZ MNB TÁMOGATÁSI POLITIKÁJA ÉS GYAKORLATA

Az MNB támogatási (szponzorálási, adományozási) tevékenységének ellátása a Kommunikáció szervezeti egység feladata. A Belső ellenőrzés e szakterületen korábban végzett vizsgálata során többek között a konkrét támogatási alapelvek (politika) hiányát állapította meg. Az MNB új vezetése 2007-ben több alkalommal is foglalkozott a témával, míg 2007. november 27-én az MNB elnöke VB-ülés keretében jóváhagyta az MNB támogatási alapelveit. Eszerint az MNB:

- támogatási tevékenysége során elsősorban a törvényes feladataihoz és vállalt céljaihoz kapcsolódó tevékenységekre, programokra fókuszál;
- támogatási elvei kialakításában figyelembe veszi az európai jegybankok gyakorlatát, és az ország lakosságának mindenkori társadalmi érdekeit;
- amikor jószolgálati, adományozói, humanitárius, karitatív szerepkörben jár el, olyan ügyeket támogat, amelyeket össztársadalmi konszenzus övez;
- ismertségének és elismertségének növelésére szponzorálási tevékenységet folytathat, támogatásait kétoldalú, kölcsönösen előnyös megállapodások kísérhetik.

A kapott tájékoztatás szerint az MNB a 2007. évi támogatási tevékenységét részben már a fenti alapelvekre tekintettel végezte, függetlenül attól, hogy a támogatási politikát csak 2007 novemberében hagyták jóvá.

Az Fb üdvözölte, hogy az MNB vezetése elfogadta a támogatás alapelveit, és hogy a támogatás gyakorlata igazodik az elvek által inspirált módosításokhoz. Ugyanakkor részletesebb tájékoztatást kért a 2007. évi támogatásokról, valamint az ún. politikai üldözöttek kárpótlására szolgáló összegek kifizetésének aktuális helyzetéről.

A kapott tájékoztató szerint a 2007. évre jóváhagyott 311,6 millió forint összegű támogatási keretből 284,8 millió forint felhasználás történt. 2007 folyamán az MNB-be érkezett 120 támogatási kérelemből pozitív elbírálásban részesült 37, elutasítottak 59-et, és a Közjóért Alapítványnak továbbítottak 24-et. Szakmai tevékenységek támogatására (konferenciák, rendezvények, kiadványok, pénzügyi kultúra fejlesztése) 18 esetben összesen 51,9 millió forint összegben került sor. Karitatív jellegű tevékenységet (kulturális, szociális) 19 esetben támogattak, 15,3 millió forint értékben. A pénzügyi juttatáson kívül egyéb eszközökkel, amortizált bútorokkal, számítógépekkel iskolákat, szociális intézményeket támogattak. A Közjóért Alapítványon keresztül 19,5 millió forint értékben támogatták az MNB nyugdíjasait, és korábbi megállapodás szerinti támogatás alapján még további 12 millió forintot fizettek ki. Ezeken túl – külön igazgatósági döntés alapján – a Rajk László Szakkollégium részére 5 millió forint, a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálatnak 15 millió forint támogatást nyújtottak.

Ugyancsak igazgatósági döntés – a 2005 októberében hozott 75/2005. (X. 11.) számú igazgatósági határozat – alapján a Közjóért Alapítványon keresztül történik az 1945 és 1960 között politikai üldözöttest szenvedett egykori MNB-alkalmazottak pénzügyi kárpótlása. A megbízási szerződés szerint az alapítványnak az MNB-től a kárpótlásra 2007-ben átutalt 160 millió forint összeget 2008. június 30-ig kell folyósítania. Az Fb részére eljuttatott tájékoztatás szerint az alapítvány 2008. április 1-jéig 152 fő részére összesen mintegy 118 millió forint kárpótlási összeget átutalt. Az adatok egyeztetése és a szükséges nyilatkozatok beszerzése 22 kárpótlásra jogosult esetében még folyamatban van. (Az alapítvány a kárpótlással kapcsolatos felkutatási, elszámolási és egyéb adminisztrációs költségekre 6 millió forint megbízási díjat kapott az MNB-től.) A szerződés szerint az alapítványnak a 2008. december 31-ig fel nem használt kárpótlási összeget az MNB nevében át kell adnia – támogatás címén – a Közép- és Kelet-Európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítványnak.

5.6. AZ MNB INGATLAN- ÉS HELYISÉGGAZDÁLKODÁSA

A 2007-ben megszüntetett debreceni és székesfehérvári regionális emissziós központok ingatlanjainak átadása a Kincstári Vagyoni Igazgatóság által kijelölt szervezet részére a 2008. január 31-i határidő előtt megtörtént. Ezzel az MNB ingatlantulajdonának a száma hatról négyre (a Szabadság téri „A” épület, a Hold utcai „E” épület, a Soroksári úti raktárbázis és az ún. Stratégiai tároló) csökkent. Jelenleg egy bérleménye van az MNB-nek, amelyben az azonnali tartalék központot üzemelteti. Ez a bérlemény megszűnik, amikor a tartalék központ átkerül a Logisztikai Központba. Az MNB elnöke 2008-ban döntött a stratégiai készleteknek a Stratégiai tároló objektumból bérleménybe történő áthelyezéséről.

A Logisztikai Központ üzembe helyezésének következtében elsősorban a készpénzlogisztikai funkció és bizonyos számítástechnikai tevékenység kiköltözésével az „A” és „E” épületekben jelentős területek szabadulnak fel. Ezzel összefüggésben a 2008. február 25-i VB-ülésem az a döntés született, hogy a számítástechnikai géptermet az „E” épületből az „A” épületbe helyezik át. Így megteremtődik a lehetősége annak, hogy az MNB központjában dolgozók egy ingatlanban („A” épület) legyenek elhelyezve.

A VB 2008. március 25-i ülésén az MNB hosszabb távú (2008–2012. évi) ingatlanstratégiájáról is döntés született. Ez az MNB ingatlanainak számát 2010 második felétől három („A” épület, Logisztikai Központ, Soroksári úti raktárbázis) saját tulajdonú ingatlanban határozza meg. Az „E” épület átadását vagy eladását legkésőbb 2010 második feléig végre kell hajtani. 2010. március 31-ig a Soroksári úti raktárbázis szükségessége vonatkozóan előterjesztést kell készíteni.

A stratégiai terv a Logisztikai Központ MNB-tulajdonban tartásával hosszabb távon számol. Azonban a Logisztikai Központ ingatlanon levő mintegy 18 000 m²-es üres, kihasználatlan területre szelvényezésére és hasznosításának módjára (eladás, bérbeadás, saját használat) javaslatot kell készíteniük az érintett szakterületeknek.

Az MNB-ben az irodahelyiségekkel való gazdálkodás az elhelyezési irányelvek alapján történik. A vezetői létszám csökkenésével az egy személy által használt szobák száma csökkent. Az egy-egy irodában elhelyezett beosztottak száma 2–5 fő, az egy főre jutó irodaterület 8–12 m². A közelmúltban megvizsgálták az egyterű irodák kialakításának lehetőségét is. Ennek önálló projektben való elvégzését elvetették. Úgy döntöttek azonban, hogy az új terek kialakításánál az egyterű irodai elhelyezés lehetőségét is vizsgálni kell. Célul tűzték ki, hogy az irodaterület összterületen belüli jelenlegi 39%-os arányát 43–44%-ra javítják.

Az Fb az MNB vezetésétől kapott tájékoztatás alapján megállapította, hogy az ingatlan- és helyiséggazdálkodásra vonatkozó elnöki döntések és a további változtatásokra vonatkozó elképzelések szervesen illeszkednek az MNB stratégiájába, a költséggazdálkodás folyamatos racionalizálására, hatékonyságának javítására irányuló általános politikájába; megvalósításuk előreláthatólag elősegíti az MNB működési költségeinek relatív csökkenését.

5.7. AZ MNB PERES ÜGYEI

2007. január 1-jén 23 peres eljárás (öt munkaügyi, hat kártérítési és 12 egyéb polgári per) volt folyamatban, amelyek perértéke összesen közel 600 millió forintot tett ki. Az MNB egy kártérítési és két egyéb polgári perben felperes, a többi 20 pert ellene indították. A munkaügyi pereket az MNB volt munkavállalói kezdeményezték a munkaviszony-megszüntetés jogellenességének megállapítása érdekében, valamint az elmaradt prémium, végkielégítés vagy felmondási járandóság megítéléséért.

A 2007. év során kilenc új peres eljárás (hat munkaügyi, két kártérítési és egy egyéb polgári per) indult mintegy 140 millió forintos összperértékben. Ezekben a perekben – egy MNB által kezdeményezett felülvizsgálati eljárás és egy MNB által indított egyéb polgári per kivételével – az MNB alperesként vesz részt.

2007-ben 12 peres eljárás (egy munkaügyi, négy kártérítési és hét egyéb polgári per) fejeződött be jogerősen. Ezek közül az összesen több mint egymilliárd forint perértékű 10 per az MNB teljes pernyertességével zárult. Két ügyben viszont az MNB peres vesztes lett, aminek következményeként 14,7 millió forintot kellett kifizetnie a felpereseknek.

2007 végén az év eleji állapothoz képest a perek száma 23-ról 20-ra csökkent. A pertípusok között megnőtt a munkaügyi perek száma, a korábbi öt perrel szemben számuk 10-re nőtt.

Az Fb olyan peres eljárásról nem kapott tájékoztatást, amely a 2007. évi beszámolót módosító céltartalékképzést igényelt volna.

A jogi szakterület tájékoztatása szerint 2008-ban 19 újabb per (ebből 18 munkaügyi, egy kártérítési per) indult az MNB ellen, egy munkaügyi pert az MNB indított. Ezzel a perek száma 40-re nőtt. Az MNB ellen 2008-ban indított 18 munkaügyi per közül 17 esetben az I. fokú bíróság már ítéletet hozott és a keresetet elutasította. A korábban indított munkaügyi perek közül két esetben az I. fokú bíróság a keresetet elutasította. Az MNB két pert I. fokon, egyet pedig jogerősen (2,4 millió forintértékben) elvesztett. A szerzői jog megsértése tárgyában a bank ellen indított egy polgári perben a felperes kezdeményezésére egyezség jött létre.

2008-ban az MNB-nek peres követelése nem keletkezett, mert az általa indított mindhárom per még folyamatban van.

2007-ben az MNB által indított és megnyert két perből az egyikben az MNB-nek követelése nem volt. A másik perben mintegy 800 millió forint összeget ítélt meg (nem jogerősen) az I. fokú bíróság az MNB-nek hibás teljesítésből származó kár megtérítése címén. Ezt követően a peres felek 2007. október 10-én megállapodást kötöttek, amelyben az MNB a Magyar Államkincstárra engedményezte az elsőfokú ítéletben a javára megállapított követelés összegét ellenszolgáltatás megfizetése nélkül. Ezt a – magyar államot mint részvénytulajdonost képviselő – pénzügyminiszter részvényesi határozatával jóváhagyta. A II. rendű felperesként perbe lépő Magyar Államkincstár engedményezés folytán megszerzett követeléséről lemondott, mivel a kormány 2007. október 3-án a 2007. évi központi költségvetés általános tartalékából 800 millió forint átcsoportosítást fogadott el a per tárgyául szolgáló, Budapest, V. kerület, Hold u. 4. szám alatti műemlék ingatlan teljes felújítása és a per költségeinek fedezése címén. A megállapodásban a felek elhatározták, hogy a per megszüntetését kérik, figyelemmel a megállapodás tartalmára. A bíróság végzésében az MNB-t a perből elbocsátotta, és az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése mellett a pert megszüntette. A végzéssel 2007. október 25-én a per jogerősen lezárult.

5.8. A MUNKAVÁLLALÓI BEJELENTÉSEKHEZ KAPCSOLÓDÓ VIZSGÁLATOK TAPASZTALATAI

Az önkéntes nyugdíjpénztári munkáltatói hozzájárulások kifizetése

Az önkéntes nyugdíjpénztári munkáltatói hozzájárulás korábbi MNB-szabályozása és gyakorlata ügyében egy volt MNB-alkalmazott – miután panaszára az MNB illetékes szervezeti egységeitől nem kapott kielégítő választ – 2007. október 15-én az Fb-hez fordult, és számos kérdésben – különösen az MNB belső szabályozásának jogszerűsége tekintetében – kérte véleményét. Ennek nyomán az Fb – az ügyet közérdekűnek ítélve – a Belső ellenőrzést kérte fel az ügy kivizsgálására. A Belső ellenőrzés vizsgálata döntően arra irányult, hogy a tényleges gyakorlat összhangban volt-e a belső szabályozással. A belső szabályozás jogszerűségének megítélésével nem foglalkoztak, arra való hivatkozással, hogy erre nem rendelkeznek kompetenciával.

Az Fb 2007. december 13-i ülésén megtárgyalta a Belső ellenőrzés által készített vizsgálati jelentést, és – miután abból a belső szabályozás jogszerűségének kérdésére nem kapott választ – újabb, kiegészített előterjesztést kért. Az Fb 2008. március 13-i ülésén tárgyalta ismét az ügyről. Az Fb a panaszostól megkapta a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének és a Pénzügyminisztériumnak az adott ügyre vonatkozó állásfoglalását, amit az Fb az MNB illetékesei rendelkezésére bocsátott. Az Fb felvilágosítást kért és kapott az MNB elnökétől az MNB hivatalos véleményéről. Az MNB elnöke az MNB korábbi, 2008. január 1-je előtti szabályozását jogszerűnek tekintette. (Az MNB 2008. január 1-jétől egyébként az önkéntes nyugdíjpénztári munkáltatói hozzájárulások kifizetésének vitatott szabályait módosította, többek között egyszerűbb számítási módot vezetett be azzal, hogy a kifizetésre vonatkozó korlátot megszüntette.)

Az Fb az adott ügyben érvényben volt korábbi MNB-szabályozás jogszerűségének kérdésében saját álláspontjának kialakításához jogi szakértői véleményt is kért és kapott egy független jogásztól. Ezenkívül tekintetbe vette az MNB álláspontját, továbbá mérlegelte a PSZÁF és a PM véleményét. Sőt az álláspontok közelítése érdekében az Fb és az MNB képviselői szakmai egyeztetést is folytattak. Mindezek alapján az Fb kialakította a korábbi MNB-szabályozás jogszerűségének kérdésében a saját álláspontját, amelyet írásban közölt az MNB elnökével.

Az Fb az adott ügy vizsgálatát az MNB elnökének és a panaszosnak írt levelek elküldésével (utóbbiban a jogszerűsége vonatkozó álláspontját nem közölve) lezárta.

6. A Belső ellenőrzés tevékenysége, tapasztalatai

Az MNB-ben a belső ellenőrzési tevékenységet hét fő auditorból álló szervezeti egység látja el. A nemzetközi belső ellenőrzési sztenderdek a szervezet létszámának 1-1,5%-ában ajánlják meghatározni az auditorok számát. Ez a szám az MNB esetében 7-10 fő. Elsősorban fluktuációs okok miatt az auditorok száma a beszámolási időszakban átlagosan hét fő volt; a magas kompetenciaszintűek aránya nem kielégítő. Az év során fellépő kapacitáshiányokat a feladatok éven belüli átütemezésével és hatékonyabb munkaszervezéssel próbálták megoldani, de így is – a tartalékidő terhére végrehajtott két rendkívüli ellenőrzés mellett – több vizsgálatot törölni kellett az éves munkatervből. Mindez gyengítheti az ellenőrzés eredményességét és hatékonyságát.

A Belső ellenőrzés 2007. évi munkatervének teljesítése a következőképpen alakult:

	Vizsgálatok száma		
	Terv	Terven felüli	Összesen elvégzett
Pénzügyi vizsgálatok	22	2	21
Informatikai vizsgálatok	10	-	8
Utóvizsgálatok	20	8	28
Összesen:	52	10	57

A Belső ellenőrzés 2007-ben a tervezett 52 vizsgálattal szemben 57-et végzett. Ezek közül 21 pénzügyi-működési, nyolc számítástechnikai és 28 utóvizsgálat jellegű volt. A tervezettnél öttel több vizsgálat elsősorban a terven felüli utóvizsgálatok eredménye. Ugyanakkor a már említett fluktuáció következtében kialakult erőforráshiány miatt a kockázati rangsor szerint a két legalacsonyabb kockázatú vizsgálatot a 2008. évre halasztották.

A Logisztikai Központ-beruházás pénzügyi és időbeli teljesülésének vizsgálata – a beruházás befejezésének csúszása miatt – szintén áthúzódott 2008-ra.

A szervezeti egység a tervben meghatározott időtartalék terhére az Fb felkérése alapján két vizsgálatot végzett:

– a munkáltató által 2006-ban kezdeményezett munkaviszony-megszüntetések (e vizsgálat eredményét az előző időszakról szóló országgyűlési beszámoló tartalmazza), és

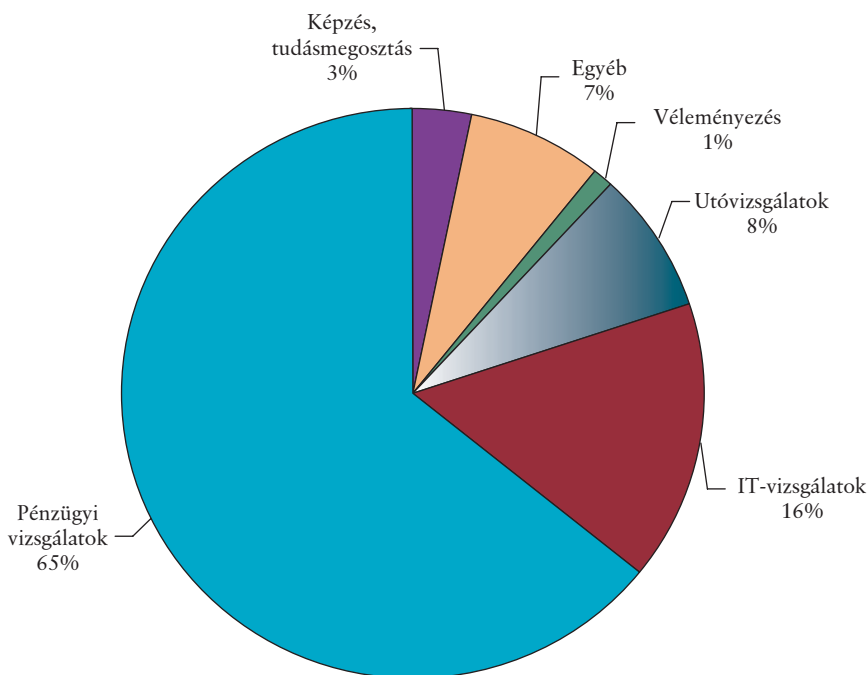
– az önkéntes nyugdíjpénztári munkáltatói hozzájárulások kifizetése [lásd a B) rész 5. fejezetének 5.8. pontját]

tárgykörökben.

A 2007. évi ellenőrzési tevékenység során összesen 73 megállapítás és 36 ajánlás született. A vizsgálatok megállapításait az érintettek elfogadták, a hiányosságok felszámolására 111 intézkedési tervet készítettek.

A Belső ellenőrzési szervezeti egység 2007-ben a teljes ellenőrzési kapacitásának 89%-át fordította vizsgálatokra. (Ez 2006-ban 84%-os, 2005-ben pedig 80%-os volt.) Európai összevetésben ez átlagon felüli, ugyanis a KBER Belső Ellenőri Bizottsága, a tagországok jegybankjainak 80%-os ellenőrzési részarányt ajánlott a rendelkezésre álló erőforrások tekintetében. Az Fb megítélése szerint a belső ellenőrök képzésére fordított időkeret növelése indokoltnak tűnik.

A Belső ellenőrzés erőforrás-felhasználásának 2007. évi megoszlása

Az Fb hatáskörébe tartozó 2007. évi belső ellenőrzések főbb tapasztalatai a következők voltak:

- A **Számvitel és Kontrolling** területén a 2007. évi fejlesztési és működési költségek, valamint a pénzügyi terv ellenőrzése során többek között megállapították, hogy az importbeszerzéseknél a tévesen alkalmazott alacsonyabb árfolyam és a nem kalkulált importáfa alultervezéseket eredményezett. Továbbá több szervezeti egységnél nem volt megfelelő számszaki kalkulációval és indoklással alátámasztva a pénzügyi terv, ami esetenként felültervezést vont maga után. Az MNB számviteli politikáját, valamint a szállítói és költségkönyvelést alapvetően rendben találták. Az ajánlások a nemesfémkészletek értékvesztésének felülvizsgálatára, a papíralapú dokumentáció csökkentésére, valamint indokolatlan SAP-hozzáférési jog törlésének felülvizsgálatára vonatkoztak.
 - A **Beruházási és gazdálkodási** tevékenység ellenőrzésekor a beruházási projektek tekintetében az átlagosnál több, különböző prioritású megállapítást és ajánlást tettek. A megállapítások és ajánlások főleg a hibás projekttervezésre, az eljárási renddel ellentétes, illetve szervezetlen lebonyolításra, szabályozatlanságra, valamint dokumentációs hiányosságokra vonatkoztak. A számítástechnikai eszközökkel és készletekkel történő gazdálkodás vizsgálata során csak néhány dokumentációs hiányosságot tártak fel. Ajánlasként fogalmazták meg a beszerzések esetén a különböző számviteli kategóriák (bővítés, felújítás stb.) pontos megjelölését, hogy a bank könyvei minden esetben a valóságot tükrözzék.
 - A **Kommunikáció** szakterületen folytatott vizsgálatok során a megállapítások egyrészt az érem-, bankjegy- és értékpapír-gyűjteményt nyilvántartó IT-alkalmazás nagyszámú, indokolatlanul magas, dokumentálatlan hozzáférési jogosultságaira, a gyűjtemény leltározásának formai hiányosságaira (ütemterv, megbízólevél hiánya) és összeférhetlenségi elemekre irányultak. Az ajánlások a munkaköri leírások, az anyagi felelősségvállalás és értéktárkezelői tevékenység összhangjának megteremtését, valamint a szabályzó környezet pontosabb fogalmi rendszerének meghatározását célozták.
- A támogatási rendszerrel kapcsolatban – amellett, hogy az MNB nem rendelkezett támogatási politikával – olyan hiányosságokat állapítottak meg, mint: az adományokat indoklások nélkül ítélték oda, nem volt megoldott a felhasználható keretek figyelése, nem követték nyomon a megfogalmazott célnak megfelelő felhasználást.
- Az **informatikai jellegű vizsgálatok** során az elektronikus alapú igénykezelési rendszer üzemeltetését, a kapcsolódó felhasználói jogosultságokat és az igénykezelési folyamatokat lényegében rendben találták.

Az informatikai incidenskezelés vizsgálatok a kialakított folyamatokat, az incidensek felderítését, osztályozását, delegálását és a folyamatot támogató rendszer üzemeltetését ellenőrizték. A megállapítások alapján javasolták az ún. belső szolgáltatási szintre vonatkozó szerződések kidolgozását, valamint a támogató rendszerben a technikai felhasználói azonosító jogosultságok csökkentését. Az **Adattárház** informatikai vizsgálat elsősorban a rendszerüzemeltetés, a felhasználói jogosultságok és az adatkapcsolatok megfelelőségének ellenőrzését célozta. A főbb megállapítások az Informatikai Biztonsági Szabályzatban az éles környezetben történő tesztelésre vonatkozó előírások betartását, az adminisztrátori jogosultsággal rendelkező külsős fejlesztő azonosítójának törlését érintették. Javasolták továbbá az adatbázis-kezelő biztonságát növelő lépések megtételét is.

A **Pénzjegynyomda Zrt.**-nél a megállapítások az éles és tesztkörnyezetek szétválasztására, az indokoltnál magasabb elektronikus hozzáférési jogosultságok korlátozására, valamint egyes felhasználói azonosítók jelszavának megváltoztatására és megerősítésére vonatkoztak.

- A Pénzjegynyomda Zrt. átfogó ellenőrzésekor a megállapítások döntően az összeférhetlenségi szabályok hiányára, az ajánlások pedig a céltartalék képzésének felülvizsgálatára irányultak.

A Belső ellenőrzés 2007-ben 28 **utóvizsgálatot** végzett. Ezek keretében 66 megállapításra és 37 ajánlásra tett intézkedést ellenőriztek. A legtöbb intézkedés végrehajtását a Számítástechnika szervezeti egységnél vizsgálták. Az utóvizsgálatok ezenkívül főleg a bankbiztonság, a statisztika, a működési szolgáltatások és a kommunikáció területét érintették. Kettő kivételével (amelyek újranyitásra kerültek a kommunikáción) az intézkedéseket a felelősök az elvárt módon végrehajtották.

Az MNB Belső ellenőrzési szervezete operatíván közreműködik a Központi Bankok Európai Rendszerén (KBER) belüli Belső Ellenőrzési Bizottság munkájában. A Belső ellenőrzés vezetője és egyes munkatársai rendszeresen részt vesznek az üléseken, és az elhangzott információk, valamint a szttenderdek alapján hajtják végre a közös vizsgálatokból rájuk eső feladatokat.

Az Fb 2008. január 24-i ülésén elfogadta a Belső ellenőrzés 2007. évi beszámolóját. Az Fb fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy a Belső ellenőrzés a jövőben fordítson megfelelő figyelmet a vizsgált szervezeteknél és témáknál érvényesülő költséghatékonyság értékelésére is.

A Belső ellenőrzés 2008 első öt hónapjában az ütemezésnek megfelelően nyolc pénzügyi és három informatikai vizsgálati jelentést adott ki, és hét utóvizsgálatot végzett, továbbá három tervezett vizsgálatot megkezdett. Az Fb hatáskörébe tartozó vizsgálatok a beszerzések, az igénybe vett tanácsadás-jellegű szolgáltatások, továbbá az adózás kérdéseivel, és az informatikai területen a Központi Felhasználói Adminisztráció rendszerével, az SAP-val, a KBER rendszereit érintő incidens- és problémakezeléssel foglalkoztak. A jelentések összesen 24 megállapítást és 14 ajánlást tartalmaznak. Az utóvizsgálatok keretében összesen 17 megállapításra és ajánlásra tett intézkedést auditáltak. A végrehajtott intézkedéseket elfogadták, egy új megállapítás és egy új ajánlás született.

Az Fb kérésére a szervezeti egység megvizsgálta a Pénzjegynyomda Zrt., valamint annak kizárólagos tulajdonában lévő Diósgyőri Papírgyár Zrt., továbbá a Magyar Pénzverő Zrt. irányítási rendszerét, felügyeletét, a szabályozottságot, a dokumentáltságot. A vizsgálat során a kialakított gyakorlatot rendben találták, megállapítást, ajánlást nem tettek.

A Belső ellenőrzés az Fb felkérésére a munkáltatói önkéntes nyugdíjpénztári támogatás kifizetési gyakorlatának és szabályszerűségének vizsgálatáról készített 2007. december 4-i jelentésében egyrészt megállapította, hogy: 2007. szeptember 28. előtt hiányos volt a belső szabályozás, mert például nem rendelkezett a hozzájárulás maximum összegének meghatározásáról; másrészt a kiválasztott mintából három munkavállaló esetében a hozzájárulás kifizetése nem követte a bérváltozást. A vizsgálati jelentésbe foglalt intézkedési tervnek megfelelően az EEF által elvégzett önrevízió során 96 munkavállaló esetében került sor hibajavításra, összesen több mint 1,1 millió forint értékben.

Az Fb a beszámolási időszakban 40 darab, a hatáskörébe tartozó terület vizsgálatáról készített belső ellenőrzési jelentést kapott meg (lásd a 4. sz. mellékletet). Ezekből 5 jelentést az Fb-ülések napirendjére tűzött és megtárgyalt. (Az egyes fontosabb megállapításokat e beszámoló megfelelő fejezetei részletesen is tartalmazzák.)

Az Fb összességében úgy ítélte meg, hogy a beszámolási időszakban az MNB belső ellenőrzöttsége megfelelő volt, az ellenőrzési részleg színvonalasan és eredményesen működött, az Fb által meghatározott feladatait megoldotta. A belső ellenőrök fluktuációja miatt azonban a szakterületen kapacitásproblémák és kompetenciahiányok is voltak.

Az Fb a 2007. decemberi ülésén elhatározta, hogy a belső ellenőrzés kockázati eljárásrendjének áttekintését kéri az MNB könyvvizsgálójától. Az ülésen részt vevő könyvvizsgáló ezt készséggel vállalta, és az áttekintést követően a válaszlevelében közölte, hogy a pénzügyi és informatikai auditra vonatkozó kockázatelemzési módszertan megfelel a nemzetközi normáknak és alkalmas a belső ellenőrzési munkaterv megalapozására. A módszertan fejlesztése céljából ugyanakkor javaslatokat fogalmazott meg. A Belső ellenőrzés vezetője ennek alapján elkészítette az intézkedési tervet, amelyet az MNB elnökének jóváhagyását követően az Fb is jóváhagyott. **A kockázatelemzési eljárásrendre vonatkozóan az intézkedési terv az alábbi feladatok elvégzését határozza meg:**

- Az MNB Integrált kockázatkezeléssel foglalkozó területe által a működési kockázatok számbavételére kidolgozott új mérési módszertan eredményeit a Belső ellenőrzés foglalja bele a kockázatelemzési módszertanába.
- Az MNB munkafolyamatok külső szakértő bevonásával végrehajtott felmérésének és elemzésének eredménye alapján szükség esetén a Belső ellenőrzés egészítse ki az auditálható területek listáját. Az informatikai audit vonatkozásában a Belső ellenőrzés tekintse át, és ha kell, frissítse az informatikai auditok kockázatelemzési koncepcióját.
- Szabályzatba szükséges foglalni, hogy a Belső ellenőrzés vezetőjének tájékoztatnia kell az MNB vezetését és az Fb-t, ha a tervezés folyamán megállapítható, hogy a kapacitáskorlátok miatt lényeges kockázatu terület ellenőrzése elmaradna.
- A Belső ellenőrzésnek az informatikai rendszerek esetében is meg kell vizsgálnia az auditstratégia kialakítását, a minimális ellenőrzési gyakoriság definiálásával.

A Belső ellenőrzés vezetője 2008-ban belső pályázat útján elnyerte a számviteli szakterület vezető pozícióját. Az MNB vezetőivel és az Fb-vel történt megállapodás szerint mindaddig ellátja a Belső ellenőrzésen a vezetési teendőket, amíg az új vezető hivatalba lép, s még azt követően is egy ideig szakmai segítséget nyújt neki. A belső ellenőrzési tevékenység szakmai irányítása ezáltal folyamatos.

Az MNB pályázat útján kiválasztotta a Belső ellenőrzés új vezetőjét. A kiválasztási folyamatban az Fb elnöke és egyik tagja is részt vett. Az Fb 2008. június 12-i ülésén jóváhagyta az MNB-, valamint az Fb-delegáltak javaslata alapján a Belső ellenőrzés új vezetőjének kinevezését. Az új vezető előreláthatólag 2008. júliusban lép hivatalba.

A Magyar Nemzeti Bank Felügyelőbizottsága a beszámolási időszakban – amint tevékenysége során mindvégig – arra törekedett, hogy az MNB-törvényben rögzített feladatait maradéktalanul ellássa. Ehhez az MNB-től a szükséges információkat megkapta. Az Fb ezen az információs bázison a belső ellenőrzési vizsgálatok eredményeit alapul véve végezte munkáját, amelynek fő célja az MNB folyamatos tulajdonosi ellenőrzésének biztosítása volt.

Úgy véljük, hogy beszámolónk jól tükrözi az Fb alapvető feladatának teljesítésére irányuló elmúlt éves munkánkat, illetve annak eredményeként az Fb tagjai által egyhangúlag levont következtetéseket.

E beszámolónkkal ismét elősegíteni kívánjuk, hogy az Országgyűlés – és ezáltal a lehető legszélesebb értelemben vett közvélemény is – a független státusú Magyar Nemzeti Bankról, illetve annak áttekinthető és ellenőrizhető működéséről olyan képet kapjon, amelynek hitelességéhez nem fér kétség.

Budapest, 2008. június 16.

dr. Balassa Ákos
Fb-elnök

Baranyay László
Fb-tag

dr. Csányi Gábor
Fb-tag

dr. Kajdi József
Fb-tag

dr. Szényei Gábor András
Fb-tag

dr. Urbán László
Fb-tag

dr. Várfalvi István
Fb-tag

dr. Várhegyi Éva
Fb-tag

Mellékletek

A Magyar Nemzeti Bank Felügyelőbizottságának ügyrendje

1. § A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG JOGÁLLÁSA

- (1) A Felügyelőbizottság (a továbbiakban: Fb) a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) folyamatos tulajdonosi ellenőrzésének szerve.
- (2) Az Fb maga állapítja meg ügyrendjét, melyet az államot mint részvénytulajdonost (a továbbiakban: részvényes) képviselő, az államháztartásért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) részvényesi határozattal hagy jóvá.

2. § A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG JOG- ÉS HATÁSKÖRE

- (1) Az Fb a Magyar Nemzeti Bankról szóló – többször módosított – 2001. évi LVIII. törvényben (a továbbiakban: MNB tv.), valamint a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvényben foglaltaknak megfelelő ellenőrzési feladatokat, vagyis az MNB mint részvénytársaság működésének folyamatos tulajdonosi ellenőrzését látja el, tekintettel az MNB sajátosságaira.
- (2) Az Fb ellenőrzési hatásköre nem terjed ki az MNB tv. 4. §-ának (1)–(7) bekezdéseiben meghatározott, alábbi alapvető feladataira, illetve azoknak az MNB eredményére gyakorolt hatására:
 - a) a monetáris politika meghatározása és megvalósítása,
 - b) bankjegy- és érmekibocsátás,
 - c) hivatalos deviza- és aranytartalék képzése és kezelése,
 - d) a devizatartalék kezelésével és az árfolyam-politika végrehajtásával kapcsolatban devizaműveletek végzése,
 - e) a fizetési és elszámolási, valamint az értékpapír-elszámolási rendszerek kialakítása és felvigyázása azok biztonságos és hatékony működése, tovább a pénzforgalom zavartalan lebonyolítása érdekében,
 - f) az MNB feladatainak ellátásához szükséges statisztikai információk gyűjtése és közzététele,
 - g) a pénzügyi rendszer stabilitásának, valamint a pénzügyi rendszer prudenciális felügyeletére vonatkozó politika kialakításának és hatékony vitelének támogatása.
- (3) Az Fb köteles haladéktalanul értesíteni az MNB elnökét, amennyiben az ellenőrzési tevékenysége során jogellenességet, illetőleg az alapító okiratba vagy részvényesi határozatba ütköző tény, mulasztást, visszaélést észlel, és ha szükséges a megállapításáról tájékoztatja a részvényest is.
- (4) Az Fb az ellenőrzési hatáskörébe tartozó kérdésekben az MNB elnökétől, az MNB alelnökeitől és az MNB ügyvezető igazgató(i)tól (a továbbiakban: az MNB ügyvezető igazgatói) szóban vagy írásban felvilágosítást kérhet, amelyet a megkeresett, vagy az általa kijelölt személy 5 munkanapon belül írásban, majd a soron következő felügyelőbizottsági ülésen lehetőleg szóban is megad. Az Fb az MNB könyveit és iratait megvizsgálhatja. Az Fb munkája során a jóváhagyott költségterve keretein belül – eseti vagy állandó jelleggel – külső szakértőt is igénybe vehet.
- (5) Az Fb – a jelen ügyrend 2. §-ának (2) bekezdésében foglalt korlátozással – köteles megvizsgálni minden olyan előterjesztést, amely a részvényes kizárólagos hatáskörébe tartozó ügyre vonatkozik.

- (6) A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény szerinti beszámolóról és eredménykimutatásról a részvényes csak az Fb – a 2. § (2) bekezdésében foglalt korlátozásra tekintettel készített – írásbeli jelentésének birtokában határozhat.
- (7) Az Fb elnöke és tagjai – az MNB tv-ben előírt kötelezettségnek megfelelően – évente saját tevékenységükről közös beszámolót készítenek, és azt megküldik az Országgyűlésnek, illetőleg a miniszternek. Ezen túlmenően is az Fb elnöke és tagjai – igény szerint – tájékoztatási kötelezettséggel tartoznak az őket megválasztó Országgyűlésnek, illetőleg az őket megbízó miniszternek.
- (8) A belső ellenőrzés szervezetét az Fb – a 2. § (2) bekezdésben rögzített korlátozásokkal összhangban – csak a hatáskörébe tartozó feladatok tekintetében irányítja. A belső ellenőrzés vezetőjének kinevezése, illetőleg felmentése csak az Fb egyetértésével történhet meg.
- (9) Az Fb az MNB elnökével egyetértésben jóváhagyja a belső ellenőrzés munkatervét, illetőleg a belső ellenőrzés éves beszámolóját. Az Fb – a 2. § (2) bekezdésben rögzített korlátozásokkal összhangban – a munkatervben nem szereplő további konkrét vizsgálatot is elrendelhet. Amennyiben az MNB elnöke a belső ellenőrzés jóváhagyott munkatervén kívül rendkívüli vizsgálatot kezdeményez, úgy ezzel a belső ellenőrzés munkaterve kiegészül, és amennyiben ez a vizsgálat az Fb hatáskörébe tartozó feladatokat is érinti, az Fb elnöke erről az Fb soron következő ülésén tájékoztatást ad.
- (10) A belső ellenőrzés vezetője – a 2. § (2) bekezdésben rögzített korlátozásokkal összhangban – az Fb elnökének megküldi az Fb hatáskörébe tartozó vizsgálati jelentéseket. Az Fb elnöke ezeket, valamint az MNB tv. 52/A. §-ának (2) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettség alapján az MNB elnökétől kapott vizsgálati megállapításokat az Fb-tagok rendelkezésére bocsátja. Az Fb – a rendelkezésére bocsátottak közül – az általa kiválasztott egyes jelentéseket, illetve megállapításokat megtárgyalja, és szükség esetén határozatot hoz.

3. § A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG ÖSSZETÉTELE

- (1) Az Fb tagjai:
 - a) az Országgyűlés által választott elnök,
 - b) az Országgyűlés által választott további tagok,
 - c) a miniszter képviselője,
 - d) a miniszter által megbízott szakértő.
- (2) Az Fb tagjai jogait és kötelezettségeiket csak személyesen gyakorolhatják.
- (3) Az Fb tagjai az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal kötelesek eljárni.
- (4) Az Fb tagjai az MNB tv. szerint előírt összeférhetlenségi és titoktartási nyilatkozataikat az Fb ülése részére nyújtják be, azok őrzéséről az Fb titkársága gondoskodik.

4. § A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG ELNÖKE

- (1) Az Fb elnökének feladata az Fb mint testület működésének szervezése.
- (2) Az Fb elnöke vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt felügyelőbizottsági tag
 - a) az Fb jóváhagyott munkatervére támaszkodva meghatározza az ülés előzetes napirendjét, felügyi a napirendre kerülő anyagok összeállítását;
 - b) összehívja és vezeti az Fb üléseit;
 - c) kijelöli a jegyzőkönyv vezetőjét és hitelesítőjét;
 - d) elrendeli a szavazást és megállapítja annak eredményét;
 - e) a jelen ügyrend 2. §-ának (3) bekezdésében részletezettek esetén az Fb felhatalmazása alapján értesíti az MNB elnökét, illetőleg tájékoztatja a részvényest;

- f) az Fb felhatalmazása alapján és nevében kapcsolatot tart az Fb elnökét és tagjait megválasztó Országgyűléssel, illetőleg annak illetékes bizottságaival, valamint az Fb két tagját megbízó miniszterrel és az Állami Számvevőszék vezetőivel;
- g) két ülés között biztosítja az Fb kapcsolatát az MNB elnökével, az MNB alelnökeivel és az MNB ügyvezető igazgatóival, valamint a könyvvizsgálóval, és erről utólagosan tájékoztatja az Fb-t;
- h) meghívás esetén tanácskozási joggal vesz részt a Vezetői bizottság ülésén, és az ülésen elhangzottakról az Fb soron következő ülésén tájékoztatást ad az Fb számára;
- i) gondoskodik a számviteli törvény szerinti beszámoló elfogadásához szükséges, illetőleg a jelen ügyrend 2. §-ának (6) bekezdése szerinti jelentés kiadásáról.

5. § A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG MUNKA- ÉS KÖLTSÉGTERVE

- (1) Az Fb éves munkaterv alapján működik, amit egy évre állít össze. A munkaterv fordulónapját az Fb, az MNB, illetve a saját beszámolási kötelezettségének időrendje szerint határozza meg.
- (2) A munkaterv a testület – jelen ügyrend 2. §-ának (2) bekezdésében foglalt korlátozására figyelemmel meghatározott – ellenőrzési jogkörébe tartozó feladatokat tartalmazza.
- (3) Az Fb elnöke az Fb tagjaival konzultálva összeállítja az éves munkatervre vonatkozó javaslatot. Az éves munkatervet az Fb legkésőbb az alakuló ülése utáni, illetve a tárgyidőszak első ülésén hagyja jóvá.
- (4) Az Fb a munkatervét tájékoztatásul megküldi a miniszternek, az Országgyűlés elnökének és az Állami Számvevőszék elnökének.
- (5) Az Fb működésének és feladatai zavartalan ellátásának tárgyi, személyi és pénzügyi feltételeiről az MNB gondoskodik. Az Fb az éves költségtervét munkatervének megfelelően maga állapítja meg, a költségterv az MNB éves pénzügyi tervének részét képezi.

6. § A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG ÜLÉSEI

- (1) Az Fb szükség szerinti gyakorisággal, de általában havonta ülésezik. Az Fb ülését az Fb elnöke, vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt felügyelőbizottsági tag hívja össze és vezeti le.
- (2) Az Fb ülésének összehívását az ok és a cél megjelölésével az Fb bármely tagja is kérheti az Fb elnökétől, aki a kérelem kézhezvételétől számított nyolc napon belül köteles intézkedni az Fb ülésének harminc napon belüli időpontra történő összehívásáról. Ha az Fb elnöke a kérelemnek nem tesz eleget, a tag maga jogosult az ülés összehívására.
- (3) Az ülésre való meghívás történhet írásban vagy rövid úton (telefon, telefax, e-mail) a hely, az időpont és a tárgy megjelölésével. Az Fb tagjainak az értesítést (meghívót) legalább öt, a megtárgyalandó írásos anyagokat pedig lehetőleg legalább három munkanappal az ülést megelőzően meg kell kapniuk.
- (4) Az Fb üléseire meg kell hívni az MNB elnökét, a könyvvizsgálót, a belső ellenőrzés vezetőjét, az Állami Számvevőszék képviselőjét. Amennyiben az ülésen nem tud részt venni az MNB elnöke, vagy az MNB általános hatáskörű alelnöke, akkor az MNB elnökének megbízása alapján az MNB másik alelnökét, vagy az MNB ügyvezető igazgatói közül meghatározott, vagy az Fb-vel való kapcsolattartásra kijelölt személyt kell meghívni. Az Fb elnöke – vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt felügyelőbizottsági tag – az egyes napirendek tárgyalásához további személyeket is meghívhat.
- (5) Az Fb az ülés megkezdésekor dönt a végleges napirend meghatározásáról. Az előzetes napirendi javaslatban nem szereplő kérdés csak akkor vehető fel napirendre, ha az Fb valamennyi tagja ehhez hozzájárul, illetőleg ha az tájékoztató jellegű, és döntést nem igényel.
- (6) Az Fb határozatképes, ha tagjainak legalább kétharmada jelen van. Határozatait nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel hozza.

- (7) Az Fb zárt ülést is tarthat, amelyen csak az Fb tagjai vehetnek részt. Zárt ülés megtartását bármely Fb-tag kezdeményezheti, és erről az Fb vita nélkül dönt. Az Fb hatáskörébe tartozó személyi kérdésekről zárt ülésen kell dönteni.
- (8) Az Fb által vizsgált kérdésben személyében, illetve személyéhez kapcsolható intézmény révén érintett Fb-tag az adott napirend megtárgyalásában, valamint az azzal kapcsolatos határozathozatalban nem vehet részt.

7. § JEGYZŐKÖNYV

- (1) Az Fb üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni, amelyet – az ülést levezető és a jegyzőkönyvet hitelesítő aláírásával – tíz munkanapon belül kell véglegesíteni. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a hozzászólások, illetve a vita lényegét, a hozott határozatokat, a szavazati arányokat és kérésre a szavazatok név szerinti megjelölését. Az Fb bármelyik tagja kérheti szó szerinti jegyzőkönyv készítését. Az Fb tagjai jogosultak az eltérő álláspontjukat tartalmazó írásbeli nyilatkozatukat a jegyzőkönyvhöz csatolni. A jegyzőkönyv elkészítéséről a Felügyelőbizottság titkársága gondoskodik.
- (2) Az ülésekről készült jegyzőkönyvet megkapják:
 - a) az Fb tagjai,
 - b) az MNB elnöke,
 - c) az MNB alelnökei,
 - d) az MNB ügyvezető igazgatói,
 - e) az MNB elnöke által az Fb-vel való kapcsolattartásra kijelölt személy,
 - f) az Állami Számvevőszék elnöke,
 - g) az Fb titkárságának vezetője,
 - h) a könyvvizsgáló,
 - i) a belső ellenőrzés vezetője.
- (3) A zárt ülésekről készült jegyzőkönyvet csak az Fb tagjai kapják meg.

8. § TITOKTARTÁSI KÖTELEZETTSÉG

- (1) Az Fb tagjai a megbízatásukkal kapcsolatban tudomásukra jutott titkot képező adatokat, értesítéseket az MNB tv. 54. §-a tartalmának megfelelően kötelesek megőrizni.
- (2) Az Fb tagjai a felügyelőbizottsági tagsági jogviszonyuk létrejöttékor titoktartási nyilatkozatot tesznek.

9. § A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG TITKÁRSÁGA

- (1) Az Fb munkájával kapcsolatos egyeztetési, szervezési és egyéb titkársági feladatokat a Felügyelőbizottság titkársága látja el, amely kettő főből áll.
- (2) A Felügyelőbizottság titkársága vezetőjének az MNB alkalmazottjaként történő felvétele, munkakörének meghatározása, valamint munkaviszonyának megszüntetése az Fb döntése és javaslata alapján történik. A titkárság másik, adminisztratív feladatokat ellátó alkalmazottja az Fb elnökének javaslata alapján ugyancsak az MNB alkalmazottjaként kerül felvételre, és munkaviszonyának megszüntetése is csak az Fb elnökének egyetértésével lehetséges.
- (3) A Felügyelőbizottság titkárságának vezetője a Fb elnökének irányításával végzi munkáját.

10. § AZ ÜLÉSEKRŐL SZÓLÓ KÖZLEMÉNYEK

- (1) Az Fb – a jelen ügyrend 8. §-ában foglalt titoktartási kötelezettség betartásával – közlemény formájában vagy más módon üléséről a nyilvánosságot tájékoztathatja. A közlemény szövegét az Fb hagyja jóvá.
- (2) Az Fb ellenkező tartalmú határozatának hiányában az ülésről szóló közlemény kiadására, illetőleg az ülésről a nyilvánosság más módon történő tájékoztatására az Fb elnöke, illetve az általa felkért Fb-tag jogosult. Az Fb munkájáról szóló általános tájékoztatás joga bármelyik Fb-tagot megilleti.

11. § ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- (1) A jelen ügyrend által nem szabályozott kérdésekben a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény, valamint a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény felügyelőbizottságra vonatkozó rendelkezései az irányadóak.
- (2) Jelen ügyrend első, alapváltozatát a Felügyelőbizottság a 2002. december 3-i ülésén állapította meg, és azt a részvénytulajdonost képviselő pénzügyminiszter az 1/2003. sz. részvényesi határozatával hagyta jóvá.
- (3) A 2002. december 3-án megállapított, 2004. február 10-én jóváhagyással módosított ügyrend további – a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény módosításáról szóló 2007. évi LXXXV. törvényben foglalt rendelkezések miatt szükségessé vált – módosítását az Fb a 2007. október 16-i ülésén fogadta el, amit a részvényes a 2/2007. számú részvényesi határozatával 2007. november 20-án hagyott jóvá.

Az Fb 2008. évi munkaterve

ELSŐ FÉLÉV

2008. január

1. Az MNB 2008. évi pénzügyi terve
2. A belső ellenőrzés 2007. évi beszámolója
3. a) Az Fb ügyrendje
b) Az Fb működésének alapelvei
4. Az Fb 2008. évi munkaterve
5. Az Fb 2008. évi költségterve

2008. február

1. Előzetes információk az MNB 2007. évi gazdálkodásáról (a 2007. évi előzetes mérleg és eredménykimutatás alapján)
2. Az MNB munkatársai: létszám, összetétel és azok változásai, fluktuáció (kor, képzettség és beosztás szerint). A munkaterhelés és a teljesítmény értékelése. Besorolások. Oktatás, továbbképzés.
3. Az MNB támogatási politikája és gyakorlata
4. Az EKB-hoz történt kiutazások költségeinek elemzése a költségtakarékosság érvényesülése szempontjából (a KBER-hez való csatlakozásunk óta eltelt időszakban).

2008. március

1. a) Az MNB tulajdonosi érdekeltségébe tartozó vállalkozások irányítási struktúrája és gazdálkodása
b) A Pénzjegynyomda és a Diósgyőri Papírgyár stratégiájának időszerű kérdései
2. Az MNB munkatársainak javadalmazása: bérezés, jutalmazás, juttatások (szintek és arányok, értékelés). Erkölcsi elismerés.
3. Az önkéntes nyugdíjpénztári munkáltatói hozzájárulások kifizetése (a 2007. december 13-i Fb-ülés 2. napirendi pontjának folytatása)
4. Az MNB peres ügyei, a követelések megtérülése
5. Általános tájékoztatás a Logisztikai Központ-beruházás megvalósulásának időközi helyzetéről

2008. április

1. Az MNB 2007. évi mérlege és eredménykimutatása
2. Az Fb jelentése a részvényes részére az MNB 2007. évi mérlegéről és eredménykimutatásáról
3. A szervezeti és működési rend irányítási, szabályozási és költséggazdálkodási tapasztalatai (az ÁSZ V-24-26/2006-2007. számú jelentésében foglalt javaslatra is figyelemmel)
4. Az MNB közbeszerzési tevékenységének tapasztalatai (ideértve az informatikai eszközökön kívüli beszerzési tevékenységre vonatkozó februári belső ellenőrzési vizsgálat megállapításait is)

2008. május

1. Az MNB 2008. I. negyedévi gazdálkodása
2. Az MNB ingatlan- és helyiséggazdálkodása (helyzet, értékelés, elképzelések)
3. Az Fb tagjainak közös beszámolója az Országgyűlésnek (első olvasatban)

2008. június

1. A beszerzési munkafolyamatot támogató informatikai vizsgálat (június elejére elkészülő belső ellenőrzési jelentés alapján)
2. Az Fb tagjainak közös beszámolója az Országgyűlésnek (elfogadás)
3. Az Fb 2008. évi munkatervének II. félévre történő havi ütemezése, illetve szükség szerinti korrekciója és kiegészítése, előzetes 2009. I. félévi munkaterv. (Az Fb 2008/2009. évi munkaterve.)

MÁSODIK FÉLÉV

- Az MNB 2008. I. félévi gazdálkodása, a 2008. évi beruházások helyzete
- A könyvvizsgálónak az MNB 2007. évi gazdálkodásával kapcsolatos jelentésében foglaltak hasznosulása
- Tárgyieszköz- és készletgazdálkodás, a készletek nyilvántartása, leltározása (az október elejére elkészülő belső ellenőrzési jelentés alapján)
- Az MNB 2009. évi pénzügyi tervezésének irányelvei
- Az új adattároló alrendszer bevezetésének és az adattárolás új módszereinek tapasztalatai
- Az MNB informatikai stratégiája
- A Logisztikai Központ-beruházás vizsgálata (külön döntés szerint)
- Az MNB bankjegy- és éremgyűjteményének helyzete
- Az MNB központi iratkezelése, a TÜK helyzete a megújult szabályozás alapján
- Az Fb 2009. évi költségterve
- Tájékoztató a Logisztikai Központ-beruházás megvalósulásának helyzetéről (a novemberi belső ellenőrzési jelentés alapján)
- Az MNB I–III. negyedévi gazdálkodása
- A 2009. évi belső ellenőrzési munkaterv
- Az Fb 2009. évi munkaterve

Az Fb munkaterve kiegészül a belső ellenőrzésnek az Fb részére időszakosan (általában félévente) készülő, az informatikai jellegű vizsgálatok főbb következtetéseit, alapvető tanulságait tartalmazó összefoglalóival, valamint az Fb által esetileg kiválasztott vizsgálati jelentéseivel.

A beszámolási időszak alatt megtartott Fb-ülések időpontjai, valamint a megtárgyalt napirendi pontok

2007. SZEPTEMBER 11.

1. Az MNB fontosabb belső szabályainak összhangja az MNB-ről szóló törvény hatályos rendelkezéseivel
2. Az MNB első féléves gazdálkodása
3. Az MNB 2006. évi működésének ellenőrzéséről szóló ÁSZ-jelentésben szereplő javaslatok
4. Az Fb ügyrendjének módosítása

2007. OKTÓBER 16.

1. Az MNB 2008. évi pénzügyi tervezési irányelvei
2. A Nemzeti Bank átalakulásának időszerű kérdései
 - a) A szervezeti és működési rendben bekövetkezett változások és a szabályozási viszonyok módosítása
 - b) Tájékoztató az emberierőforrás-gazdálkodásban bekövetkezett változásokról
3. Az Fb-ügyrend módosításának véglegzése
4. Belső ellenőrzési jelentés megtárgyalása – Beruházási projektek lebonyolítása (36/2007. sz. jelentés)

2007. NOVEMBER 13.

1. Az MNB I–III. negyedévi gazdálkodása
2. A 2008. évi belső ellenőrzési terv előzetese
3. A 36/2007. sz. belső ellenőrzési jelentésnek a számítástechnikai területet érintő intézkedési terve
4. Az Fb 2008. évi költségterve

2007. DECEMBER 13.

1. Véleménycsere az Fb munkamódszeréről
2. Önkéntes nyugdíjpénztári munkáltatói hozzájárulások kifizetése (az Fb által elrendelt belső ellenőrzési vizsgálat alapján)
3. Belső ellenőrzési jelentések megtárgyalása:
 - a) A Magyar Pénzjegynyomda Zrt. átfogó ellenőrzése (48/2007.)
 - b) A Magyar Pénzjegynyomda Zrt. informatikai ellenőrzése (49/2007.)
4. A 2008. évi belső ellenőrzési munkaterv jóváhagyása
5. Véleménycsere az Fb 2008. évi munkatervének előzetes tervezetéről

2008. JANUÁR 24.

1. Az MNB 2008. évi pénzügyi terve
2. A belső ellenőrzés 2007. évi beszámolója
3. a) Az Fb ügyrendje
b) Az Fb működésének alapelvei
4. Az Fb 2008. évi munkaterve
5. Az Fb 2008. évi költségterve

Zárt ülés:

1. Az MNB Logisztikai Központ-beruházás Fb általi vizsgálatának kérdése
2. A titkárság munkatársainak besorolása és javadalmazása

2008. FEBRUÁR 28.

1. Előzetes információk az MNB 2007. évi gazdálkodásáról (a 2007. évi előzetes mérleg és eredménykimutatás alapján)
2. Az MNB támogatási politikája és gyakorlata
3. Az EKB-hoz történt kiutazások költségeinek elemzése a költségtakarékosság érvényesülése szempontjából
4. A belső ellenőrzés kockázati eljárásrendjének áttekintése

Zárt ülés:

1. Az Fb-titkárság vezetőjének besorolása és javadalmazása

2008. MÁRCIUS 13.

1. Az MNB munkatársai: létszám, összetétel és azok változásai, fluktuáció (kor, képzettség és beosztás szerint). A munkaterhelés és a teljesítmény értékelése. Besorolások. Oktatás, továbbképzés.
2. Az MNB munkatársainak javadalmazása: bérezés, jutalmazás, juttatások (szintek és arányok, értékelés). Erkölcsei elismerés.
3. Az önkéntes nyugdíjpénztári munkáltatói hozzájárulások kifizetése (a 2007. december 13-i Fb-ülés 2. napirendi pontjának folytatása).

2008. ÁPRILIS 3.

1. Az MNB peres ügyei, a követelések megtérülése
2. a) Az MNB 2007. évi mérlege és eredménykimutatása
b) Az Fb jelentése a részvényes részére az MNB 2007. évi mérlegéről és eredménykimutatásáról
c) Az Fb 2007. évi költségtervének teljesítése
3. A Pénzjegynyomda és a Diósgyőri Papírgyár stratégiájának időszerű kérdései
4. Általános tájékoztatás a Logisztikai Központ-beruházás megvalósulásának időközi helyzetéről

2008. MÁJUS 8.

1. Az MNB szervezeti és működési rendjéből adódó irányítási, szabályozási és költséggazdálkodási tapasztalatok, figyelemmel az ÁSZ V-24-26/2006–2007. sz. jelentésében foglalt feladatra, miszerint az Fb vizsgálta meg, hogy az MNB új szabályozási rendszere biztosítja-e a bank kitűzött céljainak megfelelő (ellenőrizhető, átlátható és költségtakarékos) működését
– az MNB beszámolója
– a Belső ellenőrzés tapasztalatai
– az Fb tapasztalatai
2. a) Az MNB közbeszerzési tevékenységének tapasztalatai
b) Az informatikai eszközökön kívüli beszerzési tevékenységre vonatkozó 5/2008. számú belső ellenőrzési jelentés megtárgyalása
3. Az MNB tulajdonosi érdekltségébe tartozó vállalkozások irányítási struktúrája és gazdálkodása
4. Az Fb ügyrendjének módosítása

Zárt ülés:

1. Egyes Fb-tagok konkrét ellenőrzési feladattal való megbízása
2. Egy volt MNB-alkalmazottnak az MNB Fb elnöke részére írt levele

2008. JÚNIUS 5.

1. Az MNB 2008. I. negyedévi gazdálkodása
2. Az MNB tulajdonosi érdekeltségébe tartozó vállalkozások irányítási struktúrája és gazdálkodása (kiegészített beszámoló)
3. Az MNB ingatlan- és helyiséggazdálkodása, helyzetértékelés, elképzelések
4. Az Fb tagjainak közös beszámolója az Országgyűlésnek (első olvasatban, zárt ülés keretében)

Zárt ülés:

1. Az MNB Logisztikai Központ-beruházás Fb általi vizsgálatának kérdései
2. Az Fb tagjainak közös beszámolója az Országgyűlésnek (első olvasatban)

2008. JÚNIUS 12.

1. A beszerzési munkafolyamatot támogató informatikai vizsgálat
2. A belső ellenőrzési szervezet vezetője felmentéséhez és kinevezéséhez adandó hozzájárulás (egyetértés)
3. Az Fb tagjainak közös beszámolója az Országgyűlésnek (elfogadás)
4. Az Fb 2008. évi munkatervének II. félévre történő havi ütemezése, illetve szükség szerinti korrekciója és kiegészítése, előzetes 2009. I. félévi munkaterv (Az Fb 2008/2009. évi munkaterve.)

A beszámolási időszakban végzett, az Fb hatáskörébe tartozó belső ellenőrzési vizsgálatok témái

1. A Cebamail rendszer informatikai vizsgálata tárgyában készített 17/2005. sz. jelentés utóvizsgálata (26/2007.)
2. A Windows 2000 szerver operációs rendszer tárgyában készített 26/2005. sz. jelentés utóvizsgálata (27/2007.)
3. Számítástechnikai eszközökkel és készletekkel történő gazdálkodás (28/2007.)
4. Postai elszámolásforgalmi ügyletek (PEK és MNB által kezdeményezett elszámolások) (29/2007.)
5. Az MNB számviteli politikájának kialakítása, ide értve a főkönyvi és analitikus számlarend kialakítását, karbantartását (31/2007.)
6. A digitális aláíró és titkosító infrastruktúra vizsgálata (33/2007.)
7. Az informatikai incidenskezelés vizsgálata (34/2007.)
8. Szállító és költségkönyvelés (35/2007.)
9. Beruházási projektek lebonyolítása (36/2007.)
10. A pénzműködés megakadályozásával kapcsolatos jegybanki feladatok ellátása tárgyában készített 26/2006. sz. jelentés utóvizsgálata (37/2007.)
11. A KBER-anyagok iratkezelése tárgyában készített 23/2007. sz. jelentés utóvizsgálata (38/2007.)
12. Emlékérmék és -bankjegyek tárolása, forgalmazása, illetve elszámolása a gyártó céggel tárgyban készített 10/2006. sz. jelentés utóvizsgálata (40/2007.)
13. Hamisgyanús forint- és valutaszakértői tevékenység ellátása (41/2007.)
14. Szak- és közművelődési könyvtár működtetése (43/2007.)
15. A Magyar Pénzverő Zrt. telephelyén tárolt nemesfémek mennyiségének ellenőrzéséről (44/2007.)
16. Központi iratkezelési és iktatási tevékenység tárgyban készített 37/2006. sz. jelentés utóvizsgálata (45/2007.)
17. Az Euclid rendszer tárgyában készített 68/2005. sz. jelentés utóvizsgálata (46/2007.)
18. Az EKB felé küldött statisztikai jelentéseket támogató informatikai háttér tárgyában készített 40/2005. sz. jelentés utóvizsgálata (47/2007.)
19. A Pénzjegynyomda Zrt. átfogó ellenőrzése (48/2007.)
20. A Pénzjegynyomda Zrt. informatikai ellenőrzése (49/2007.)
21. Az Adattárház informatikai vizsgálata (50/2007.)
22. Önkéntes nyugdíjpénztári munkáltatói hozzájárulások kifizetésének vizsgálata (51/2007.)
23. A Start rendszer informatikai vizsgálata (54/2007.)
24. Az MNB beszerzési pályázatainak felülvizsgálata tárgyában készített 49/2003. sz. jelentés utóvizsgálata (56/2007.)
25. A Magyar Nemzeti Bank közbeszerzési gyakorlata tárgyában készített 6/2005. sz. jelentés utóvizsgálata (57/2007.)
26. Humán- és működésikockázat-kezelés, ideértve az üzletmenet-folytonosság (BCP) és a munka- és környezetvédelem tárgyban készített 49/2006. sz. jelentés utóvizsgálata (58/2007.)
27. Leányvállalatok irányítási struktúrája (2/2008.)
28. A Központi Felhasználó Adminisztrációs rendszer vizsgálata (3/2008.)
29. A védelmi célú készpénzkészlet 2007. évi leltározásának ellenőrzése (4/2008.)
30. Beszerzési tevékenység (kivéve informatika) (5/2008.)
31. Az SAP Bázis modul vizsgálat (6/2008.)
32. MNB napi devizapozíciójának meghatározása (7/2008.)
33. Különálló, egyedi projektekhez nem kapcsolható tanácsadás jellegű szolgáltatások (8/2008.)
34. IT-rendszerek karbantartása és üzemeltetése (A „Maintenance and Operations of IT Infrastructures and Systems” című KBER-vizsgálat alapján) (9/2008.)
35. A bankjegyek és érmék szállítása tárgyában készített 4/2005. számú utóvizsgálati jelentés utóvizsgálata (12/2008.)

36. Nem hitelintézeti (MÁK) ügyfelek részére nyújtott devizaforgalmi ügyletek tárgyában készített 36/2006. számú vizsgálati jelentés utóvizsgálata (13/2008.)
37. Belső adatszolgáltatási rendszer működése tárgyában készített 21/2006. számú jelentés utóvizsgálata (15/2008.)
38. A tárgyi eszköz- és készletgazdálkodás tárgyában készített 41/2006. számú utóvizsgálati jelentés utóvizsgálata (16/2008.)
39. Az MNB főkönyvi nyilvántartásának (függő számlák is) vezetése, egyeztetések tárgyában készített 20/2006. számú vizsgálati jelentés utóvizsgálata (17/2008.)
40. Külső kommunikáció és publikáció tárgyában készített 1/2006. számú vizsgálati jelentés utóvizsgálata (18/2008.)

A Magyar Nemzeti Bank
Felügyelőbizottsága tagjainak közös beszámolója
az Országgyűlésnek
a Felügyelőbizottság éves munkájáról

2007. június–2008. június

